

LUNDS
UNIVERSITET

Tryggetsvandringar i Landskrona

- *Vandringar för ökad trygghet och minskad brottslighet?*

Tiffany Strömbäck

LUNDS UNIVERSITET
Rättssociologiska institutionen

Kandidatuppsats (RÄSK02)
Vårtermin 2014

Handledare: Matthias Baier

Examinator:

Förord

Jag vill rikta ett stort tack till mina respondenter som har tagit sig tid att besvara mina frågor, vilket har gjort det möjligt att genomföra denna uppsats. Ett stort tack och all min kärlek går till min mamma, Bengt och Katarina för all korrekturläsning, allt stöd och alla fina ord som ni har berikat mig med vecka för vecka under arbetets gång. Tid, stöttande och värme har hjälpt mig med skrivandet. Min mamma har format den personen som jag är idag och gav mig modet att flytta till Skåne och påbörja mina drömmar. Ingenting hade varit möjligt utan henne.

Jag hade inte haft möjlighet att avsluta min sista termin på Kriminolog programmet om det inte vore för mina arbetskamrater som har ställt upp för mig genom att arbeta hårdare vid de tillfällen då jag varit i behov av att skriva och undersöka.

Tack likaså till Ola, för att du är du.

Tiffany Strömbäck

Lund, maj 2014.

Abstract

My interest for the topic discussed in the thesis originates from my experiences and previous fears for Landskrona as a city, a place that I nowadays live in and have no intention of leaving.

The aim of the research presented in the thesis was to investigate whether or not *safety and security walks* is an efficient instrument for increasing the feeling of safety among the population and for reducing the level of crime. The investigation was carried out by means of a narrative literature review, focusing on the topic in question, as well as a qualitative questionnaire survey, in which the respondents have participated in safety and security walks. The main outcome of the research is that the walks form a good instrument for increasing the safety among the population and for reducing the level of crime, as well as for achieving a higher level of closeness between individuals in the population. It is, however, an instrument that requires thorough planning and that all participants are treated equally, before, during, and after the walks, no matter if they participate due to their profession or because they live or work in the area in question. Moreover, it is important to ensure that the number of participants from the public is large, in order for the walks to reach their full potential. Also, it has to be considered that the walks constitute only a part of the crime preventing work in a society, and that other measures should be carried out in parallel.

Keywords: *Safety and security walks, closeness, distance, safety, crime prevention.*

Nyckelord: *Trygghetsvandringar, närhet, distans, trygghet, brottsprevention.*

Innehållsförteckning

1	Ordförklaring	1
1.1	Trygghet.....	1
1.2	Sociala normer	1
2	Inledning	2
2.1	Problemformulering	2
2.2	Rättsociologisk relevans	3
2.3	Syfte och frågeställningar	4
2.4	Avgränsningar	4
3	Metodologiska utgångspunkter	4
3.1	Förståelse och val av metod.....	5
3.2	Urval och presentation av respondenter	6
3.3	Reliabilitet.....	8
3.4	Validitet	8
3.5	Etiska överväganden.....	9
4	Trygghetsvandringar, vad är det?.....	10
4.1	Tidigare forskning	10
4.2	Trygghetsvandringars uppkomst i Sverige	11
4.3	Trygghetsvandringar i Landskrona	11
4.4	Skedet under en trygghetsvandring	13
4.5	När det är dags för en trygghetsvandring	13
4.6	Efter trygghetsvandringen.....	15
4.7	Problematik och utvecklingsförslag kring trygghetsvandringar	15
4.8	Trygghetsvandringar i Landskrona år 2013.....	16
5	Teoretiska utgångspunkter.....	16
5.1	Brottsprevention.....	16
5.2	Situationell prevention.....	17
5.3	Från närhet till distans	19
5.4	Vertikal och horisontell rättskipning	21
5.5	Social kontroll	21
6	Resultat av metod.....	23
6.1	Kunskap om trygghetsvandringar	23
6.2	Från distans till närhet?.....	23

6.3	Minskad brottslighet och ökad trygghet	24
6.4	Utvecklingsförslag för bättre trygghetsvandringar	26
7	Avslutande analys	27
7.1	Situationell brottsprevention i relation till trygghetsvandringar	27
7.2	Ett ökat deltagande	29
7.3	Social kontroll mellan individer	31
8	Slutsats	32
9	Förslag för fortsatt forskning kring trygghetsvandringar	34
10	Referenslista	34
10.1	Tryckta Källor	34
10.2	Elektroniska källor	35
10.3	Övriga källor	38
	Bilaga 1	39
	Bilaga 2	40

1 Ordförklaring

1.1 Trygghet

Trygghet är ett begrepp som ofta förekommer i diskussioner som handlar om olika samhällen och dess invånare. Det finns olika åsikter om vad som orsakar otrygghet respektive trygghet, resulterar i att det finns olika metoder och åtgärder för att det skall minska eller öka. Anita Heber som är doktor i kriminologi menar att trygghet är ett ord som är svårt att förklara, detta eftersom det är ett ord som har både positiv och negativ innebörd. Ord som medför positiva associationer till begreppet trygghet är bland annat tillit och säkerhet och till de negativa hör ord som rädsla och risk för utsatthet. Det är dock viktigt att notera att trygghetsbegreppet är objektivt eftersom det beror på olika situationer och kontexter och kan handla om trygghet som omfattar en fysisk miljö och eventuella hot, men ordet har likaså en subjektiv innebörd eftersom det är en känsla som den enskilde individen upplever och uppfattar.¹

1.2 Sociala normer

Det som åsyftas med termen *normer* i uppsatsen är normer som handlingsystem, vilket innebär att normerna är handlingsanvisningar som bygger upp ett system. Genom normer synkroniseras och samordnas våra och andra personers beteenden och detta bildar i sin tur sociala handlingsystem.² Människor är sociala varelser som lever i ett samhälle och för att detta skall fungera krävs det att det finns en enad syn på de normer och regler som bör efterlevas. Vissa av dessa finns uttryckta i form av juridiska lagar som arbetet inte syftar till att behandla, andra är av moraliska och sociala former. Tillsammans styr de hur individer skall, respektive inte skall, uppföra sig i sociala sammanhang.³ Sociala normer varierar i flera dimensioner. Det finns olika normer på olika platser och dessa förändras även över tid. Bland annat skiljer sig normer mellan olika kulturer, religioner, länder, samhällsklasser och platser. Det som är självklart på en plats, kan vara en motsats på en annan. Det som dock är viktigt att ha i åtanke när det talas om normer, är att en norm endast är en norm om den har effekt på någons handlande, det vill säga om den leder till handling. De normer som existerar i samhällen kan få människor att känna en gemenskap i form av integrering, men även leda till exkludering.⁴

¹ Abrahamsson, Elin (2013). Brottsförebyggande trygghet. *En utvärdering av trygghetsgruppens arbete inom projektet Jobb12.nu*, S. 3.

² Hydén, Håkan (2002). *Normvetenskap*. Lund: Sociologiska institutionen, Univ, S. 112.

³ Radovic, Susanna (2008). *Forskning & Framsteg, varför följer vi sociala normer?*

⁴ Hydén, S. 98.

2 Inledning

För tre år sedan påbörjade jag mina studier vid Lunds universitet efter att under hela mitt liv bott i Norrköping. Att finna lägenhet i Lund var en omöjlighet, vilket resulterade i att jag fick flytta till staden Landskrona. När en viss stad av någon anledning uppmärksammas så finns det många olika sätt att tala om och reflektera kring den. Landskrona är inget undantag och har på olika sätt uppmärksammats i den nationella debatten under senare år. Den nationella mediebevakningen av staden berättar ofta om en stad i kris med stora problem gällande bland annat spänningar mellan ”vi” och ”dem”, samt en hög kriminalitet och en stor otrygghet hos befolkningen.⁵

Den nationella mediebevakningen hade inte undgått mig när det var dags att flytta in i den nya bostaden. Till en början var rädsla, ensamhet och utsatthet närvarande inom mig. Dock krävdes det inte många dagar innan jag förstod att Landskrona inte var värre än någon annan stad, jag upplevde en värme från befolkningen som jag tidigare inte mött och att gå själv i staden, som jag hade fått klart för mig var otänkbart, var egentligen lugnt och trevligt. Självklart fanns det platser som jag undvek, och som jag än idag undviker där många olika gäng vistas.

Varje år genomförs mätningar om trygghet i Landskrona. Eftersom det visat sig att många invånare i staden har känt sig otrygga under en lång tid, så har Landskrona stad valt att satsa på olika åtgärder för att öka tryggheten hos invånarna, en sådan åtgärd är trygghetsvandringar som jag valt att fokusera på i min uppsats. Trygghetsvandringar är ett demokratiskt instrument för att förmedla medborgares åsikter om ett eller flera områden till olika beslutsfattare. Avsikten med vandringarna är att upptäcka och åtgärda platser som har upplevts som otrygga, osäkra eller där brottsligheten är hög. Att röra sig fritt i det offentliga rummet är en förutsättning för att människor skall kunna sköta sina jobb, leva ett aktivt liv och upprätthålla sociala kontaktnät.⁶

2.1 Problemformulering

Landskrona är idag den femte största tätorten och sjätte folkrikaste kommunen i Skåne. Många av invånarna i Landskrona är lågutbildade och det finns en majoritet av arbetslösa och staden ligger över rikssnittet gällande arbetslöshet.⁷ Det totala antalet anmälda brott har under de senaste åren ökat i Sverige och i de skånska städerna har det ökat med ett par procent per

⁵ Andersson, Robert & Salonen, Tapio (2011). *Hela staden: social hållbarhet eller desintegration?*. 1. uppl. Umeå: Borea, S. 19.

⁶ Landskrona stad (2012). *Polisanmäld brottslighet*.

⁷ Landskrona stad (2011). *Myt eller sanning, vem bor i Landskrona?*

år.⁸ År 2000 anmäldes 6451 brott i Landskrona och år 2013 var siffran uppe i 7917 anmälda brott i staden.⁹ I den officiella statistiken över anmälda brott är det viktigt att tänka på att den innefattar samtliga brott som anmälts till, och registrerats av, polis, tull, åklagare eller Ekobrottsmyndigheten under den speciella redovisningsperioden. Brotten behöver alltså inte ha begåtts under perioden utan även innan registreringstillfället.¹⁰ Statistiken säger heller ingenting om de mörkertal av ej anmälda brott som existerar eller om anmälningarna gjorts till följd av att ett brott faktiskt begåtts.

Mitt intresse fokuserar på problematiken kring att det i dagens samhälle sker förändringar och utveckling inom olika områden i en allt snabbare takt, vilket innebär att värderingar förändras. Dessa värdegrundsförändringar har innefattat en övergång från ett kollektivriktat synsätt till ett mer individriktat synsätt.¹¹ Grunden till detta kan bland annat vara den samhällsutveckling som Sverige har genomgått på hundra år, där landet har gått från ett bonde- och jordbrukssamhälle till ett industrisamhälle samt att människor i dagens samhälle inte har möjlighet att lära känna alla individer i ett samhälle.¹² Det kan ha resulterat i att människor idag känner en större distans till personer som de inte känner, vilket innebär en ökad otrygghet och högre kriminalitet.¹³ För att undersöka problematiken är trygghetsvandringar ett aktuellt alternativ.

2.2 Rättsociologisk relevans

Rättsociologi handlar om hur rätten och samhället påverkar och påverkas av varandra. Det gäller formellt antagna rättsregler, men även de sociala normer som skapats genom interaktion av människor på olika platser.¹⁴ En viktig frågeställning inom rättsociologin är således i vilken utsträckning, och i så fall hur, påverkar rättsregler, rättsliga avgöranden och rättsinstitutioner andra samhällsförhållanden. Vad som är grundläggande i denna uppsats är om direktiv från kommunen, i form av trygghetsvandringar, kan få individers beteende och interaktion med varandra, att öka genom ett ökat deltagande från allmänheten och den offentliga sektorn. Det innebär att direktiv ges och att de sedan skall tillämpas på en lokal nivå

⁸ Landskrona stad (2010). *Myt eller sanning, är vi verkligen värst?*

⁹ Brottsförebyggande rådet (2013). *Sök statistik över anmälda brott.*

¹⁰ Brottsförebyggande rådet (2013). *Anmälda brott, slutgiltig statistik för 2013*, S. 3.

¹¹ Friberg, Staffan (2006). *Normbildningsprocess genom brukarsamverkan*. Diss. Lund: Lunds universitet, 2006, S.11.

¹² Friberg, S.19.

¹³ Friberg, S. 19-22.

¹⁴ Mathiesen, Thomas (2005). *Rätten i samhället: en introduktion till rättsociologin*. Lund: Studentlitteratur, S.18.

mellan individer för att nå ett resultat. I vilka former detta kan genomföras presenteras mot kriminologiska fält i uppsatsens teoridel.

2.3 Syfte och frågeställningar

Det övergripande syftet med denna uppsats är med hjälp av val av metod, teori och information finna klarhet i vad trygghetsvandringar innebär och om de kan vara ett instrument för kommuner att använda för att uppfylla målet om ökad trygghet, men även som en åtgärd och ett instrument för minskad brottslighet på utvalda platser.

De precisa frågeställningarna som undersökningen fokuserar på är:

Kan trygghetsvandringar, som syftar till att öka trygghet på utvalda områden, även vara ett instrument för att minska brottslighet?

- *Närmare bestämt, kan det ske genom ett ökat deltagande?*

2.4 Avgränsningar

Jag har valt att i denna framställning fokusera på trygghetsvandringar enbart i Landskrona och de utvalda platserna är de områden som trygghetsvandringar genomförs i. Anledning till avgränsningen är, förutom att det varit nödvändigt med tanke på tid och omfattning, att det ger en tydligare bild av vad en trygghetsvandring innebär, samt hur en sådan fungerar. Trygghetsvandringar genomförs i olika städer runt om i landet, dock finner jag ett stort intresse av att studera den plats som jag personligen är bosatt på, vilket min förhoppning är att det kan leda till en bättre förståelse för resultaten från den undersökning som genomförs i uppsatsen.

Trygghetsvandringar är inte tillämpliga när det handlar om att förändra otrygghet eller brottslighet i en hel stad, då är andra lösningar och annan form av prevention lämpligare. Jag kommer med bakgrund av detta fokusera på resultatet av trygghetsvandringar, samt åtgärder på de platser som vandringarna har berört och behandlar, vilket endast innefattar utvalda, mindre, områden av staden.

3 Metodologiska utgångspunkter

I detta kapitel redovisas de tillvägagångssätt som har fört arbetet framåt. Litteraturgenomgång, frågeformulär, avgränsningar, urval, validitet, reliabilitet och etik är delar som förklaras.

3.1 Förståelse och val av metod

Samhällsvetenskapliga metoder är nära kopplade till olika uppfattningar om hur den sociala verkligheten skall studeras, och samhällsvetenskaplig forskning är den typ av forskning som bedrivs för samhällslig utveckling och sociala förändringar. Forskningen kan till exempel belysa frågor som rör säkerhet, trygghet och som i relation till teori belyser förändringar och företeelser. Valet av metod är viktigt och bör stå i relation till den aktuella forskningsfrågan, dessutom krävs det att forskaren har ett intresse och kompetens för metoden i fråga.¹⁵

Undersökningen genomfördes med hjälp av en grundlig litteraturgenomgång, där motivet var att studera litteratur som berör ett visst tema, med avsikt att öka förståelsen om ämnet.¹⁶ Sökningen kring min forskningsfråga påbörjades via Internet, vilket utgör en synnerligen rik och varierande källa för att finna information. Genom att söka i databaser med dokument som myndigheter har publicerat, till exempel Brottsförebyggande rådet, samt information från Landskronas hemsida, fann jag tillämplig information om trygghetsvandringar, brottsprevention samt kunskap om närhet och distans, som tog mitt arbete vidare. Mitt mål har varit att söka selektivt och endast fokusera på säkra källor som ovan nämnt, eftersom sökning på Internet innebär svårigheter i form av vilken utsträckning det går att lite på den information som erhålls.¹⁷ Vidare sökte jag i befintlig litteratur, vilken jag haft tidigare erfarenhet av, och som var föreslagen litteratur från min handledare, samt i litteratur som är anpassad till ämnet. Denna form av metod innebär en noggrann genomgång av böcker, tidskrifter och rapporter. Detta i sin tur resulterade i centrala begrepp som bidrog till att avgränsa forskningen till min forskningsfråga. Exempel på centrala begrepp som tog mitt arbete vidare är de nyckelorden som presenteras i uppsatsens abstract.

Min ambition för denna uppsats var till en början att genomföra kvalitativ forskning i form av semistrukturerade intervjuer eftersom ord enligt min mening, säger mer än siffror inom olika forskningsområden. Dock kan siffror vara positivt vid framförandet av statistik kring trygghet och brottslighet. Ett problem som uppstod var dock att jag i ett sent skede fick tillgång till uppgifter på mina respondenter, vilket resulterade i att tiden för intervjuer inte var tillräcklig. För att nå ett liknande resultat, och samtidigt få resultat i form av ord istället för siffror, valde jag att utföra frågeformulär. Enkäter och strukturerade intervjuer är i flera avseenden likartade som forskningsinstrument, den uppenbara skillnaden är att det vid enkäter inte finns en närvarande person som ställer frågorna, utan respondenterna måste själva läsa och besvara

¹⁵ Bryman, Alan (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder*. Johanneshov: TPB, S.13.

¹⁶ Bryman, S.112.

¹⁷ Bryman, S. 114.

frågorna.¹⁸ Medvetenhet om att jag inte skulle kunna medverka på platsen för att ställa frågor samt följdfrågor, var det av vikt att jag använde mig av ett mindre antal frågor som var lätta att förstå, och framförallt, att besvara.

För att motverka bortfall av besvarade frågeformulär från de sju respondenter jag fick tillgång till av den population som medverkat under en eller flera trygghetsvandringar, föregicks undersökningen med ett telefonsamtal till vardera respondenten. Detta samtal gick ut på att presenterade mig, syftet med min uppsats, samt anledningen till att jag ringde dem. Detta resulterade även i att jag över telefon kunde fråga dem om de hade tid och möjlighet till att besvara mina frågor via mail. Med hänsyn till mina tidigare erfarenheter av frågeformulär som metod, valde jag även att, för att motverka ett större bortfall, producera kortare frågeformulär (bilaga 2). Detta via ett par frågor med öppna svar som var aktuella och som var kopplade till min forskningsfråga, samt att de dessutom gav plats till respondenterna att kunna svara fritt och med egna ord. Det positiva med öppna frågor i relation till slutna frågor, är att de lämnar utrymme för oförutsedda svar eller reaktioner som jag inte kunnat få om jag använt mig av givna förslag som svarsalternativ.¹⁹ Min förhoppning var att på detta sätt få så utförliga svar som möjligt på de ställda frågorna. De frågor som jag ville fokusera på var kopplade till min forskningsfråga och hade som avsikt att ta reda på respondenternas uppfattning om trygghetsvandringar i Landskrona.

Alla respondenter har i samband med att frågeformuläret sänts till deras e-post, tagit del av missivbrev, även kallat informationsbrev (bilaga 1). Missivbrev är en väsentlig del av det som skall motivera den tilltänkte svararen att fortsätta läsa och besvara frågorna.²⁰ Min ambition var att genom detta informationsbrev få respondenterna att bli informerade om de etiska principer som jag följer i arbetet och om uppsatsens syfte och relevans, samt kontaktinformation till mig och min handledare Matthias Baier. I brevet framgick även möjligheten att vara anonym, vilket två av respondenterna från allmänheten valde att vara. Dessa respondenter har fått fiktiva namn som inte har någon koppling till dem.

3.2 Urval och presentation av respondenter

Vid en undersökning kan det komplicerat och tidskrävande att samla in data från alla medlemmar i den population som ämnet berör.²¹ I Landskrona har det sedan år 2007 genomförts cirka 12 stycken trygghetsvandringar med ungefär 20 stycken deltagare. Med

¹⁸ Bryman, S. 228.

¹⁹ Bryman, S. 245.

²⁰ Trost, Jan (2001). *Enkätboken*. 2., [rev.] uppl. Lund: Studentlitteratur, S. 93.

²¹ Trost, S.28.

anledning av det måste ett urval genomföras, där ett antal personer väljs ut att delta i undersökningen. I den här uppsatsen genomfördes ett strategiskt, icke slumpmässigt, urval av de personer som deltog i undersökningen. För att få kontakt med personer som har varit deltagande under någon eller några trygghetsvandringar i Landskrona, kontaktade jag Annika Wågsäter som är trygghetssamordnare och referensperson för trygghetsvandringarna i staden. Med hjälp av Annika erhöll jag ett urval av fem personer som medverkat i trygghetsvandringar med anledning av deras arbeten inom den offentliga sektorn. Efter ett samtal om trygghetsvandringar med en av mina grannar i Landskrona fick jag även kontakt med två respondenter från allmänheten som deltagit i en trygghetsvandring i Landskrona.

Att fler respondenter inte tillfrågades beror på att de namn på personer som medverkat under trygghetsvandringar i Landskrona dokumenteras för hand, de överförs inte till allmänheten via stadens hemsida. Annika Wågsäter hjälpte till genom att gå igenom handskrivna dokument för att finna personer som kunde vara av relevans för min uppsats. Problematiken kring den korta tidsperioden som arbetet innefattar ligger även till grund för urvalets omfattning.

Att endast sju respondenter besvarade frågeformuläret, kan ses som en brist, men antalet respondenter vid ett strategiskt urval kan vara litet men fortfarande av stor betydelse om de lyckas bidra med relevanta funderingar kring ämnet. Genom att använda mig av ett icke-slumpmässigt urval, gjorde jag även valet att begränsa mig till att använda personer som är relevanta för min forskningsfråga.²² Dessa personer presenteras nedan:

Anders Enqvist, Polisen i Landskrona. Anders arbetar med brottsförebyggande frågor vid polisen i Landskrona och har medverkat under sex till åtta trygghetsvandringar i Landskrona där han haft i uppgift att ge svar på polisiära frågor.

Annika Wågsäter, Trygghetssamordnare i Landskrona. Hon arbetar med frågor relaterade till trygghet och har medverkat under sex till åtta trygghetsvandringar i Landskrona.

Birthe Bunke, Teknik- och serviceförvaltningen. Hon arbetar som trafikingenjör och är representant för dess förvaltning i Brottsförebyggande rådet i Landskrona. Birthe har medverkat under fem till tio trygghetsvandringar i Landskrona och har haft som

²² Bryman, S. 434.

uppgift att besvara frågor samt uppmärksamma åsikter kring trafiken i närområdet och generellt sätt.

Göran Albertsson, Teknik- och serviceförvaltningen. Göran jobbar med belysningsfrågor relaterade till utemiljöer i Landskrona och har medverkat under två trygghetsvandringar i Landskrona där han haft belysningsfrågor som tilldelad uppgift.

Tom Sörensson, Fritid- och kulturförvaltningen. Tom arbetar med utvecklingsfrågor kring fritidsmiljöer, både nya och befintliga och har medverkat under fyra trygghetsvandringar i Landskrona där han haft fokus på fritidsperspektivet.

Anonym 1, *Jovana Perluc*, arbetar och är bosatt i Landskrona. Jovana har medverkat under en trygghetsvandring i Landskrona när vandringen berörde området som hon bor på. Hon har bott i staden under hela sitt liv och tycker det är viktigt med trygghet och en fungerande stad.

Anonym 2, *Daniella Karlsson*, har bott i Landskrona i tio år och arbetar i en annan stad. Daniella har medverkat under en trygghetsvandring och var medverkande som vän till en person som bodde på platsen vilken trygghetsvandringen berörde.

3.3 Reliabilitet

Reliabilitet beskriver hur stabil och pålitlig en mätning är. Det optimala är att en mätning vid en viss tidpunkt skall ge samma resultat vid en förnyad undersökning.²³ I min granskning har jag valt att ställa samma frågor till alla deltagare; alla får samma dokument med frågor att besvara oavsett vilken relation de haft till trygghetsvandringar. En begränsning är att endast en liten del av de som medverkat på trygghetsvandringar i Landskrona deltog i undersökningen. Om en liknande undersökning, med ett större urval, skulle genomföras innebär detta att sannolikheten för att resultatet inte skulle bli detsamma är hög.

3.4 Validitet

Validiteten är giltigheten för en undersökning avser den förmåga den har att mäta det som är avsett att mätas.²⁴ Mot bakgrund av detta är det viktigt att de data som samlats in i uppsatsen står i relevans till den givna problemställningen. För att öka validiteten inkluderades

²³ Trost, S. 61.

²⁴ Trost, S. 61.

välplanerade och uttänkta frågor i undersökningen med avsikt att resultera i svar som besvarar det som avsågs att mätas. För att öka validiteten i uppsatsen hade en observation i form av att personligen delta vid en trygghetsvandring, varit positivt. Att gå med under en trygghetsvandring hade med stor sannolikhet givit mig mer kunskap om utformandet, genomförandet och betydelsen av vandringarna. Det fanns dessvärre inte möjlighet att medverka eftersom någon trygghetsvandring inte har varit befintlig under skrivandet av denna uppsats.

3.5 Etiska överväganden

Forskning är viktigt och en nödvändighet för samhällets såväl som enskilda individers utveckling. Dock är det alltid viktigt att den forskning som bedrivs utförs på ett korrekt sätt. Diskussionerna kring de etiska övervägandena inom forskningen har sin utgångspunkt i ställningstagandet mellan nyttan av den studie som genomförs och de risker som den medför. De etiska principerna som bör ligga till grund för samhällsvetenskaplig forskning är; *informations-, samtyckes-, konfidentialitets- och nyttjandekraven*.²⁵ Dessa forskningsetiska principer har till syfte att ge normer för förhållandet mellan en forskare och den personen som väljer att lämna ut uppgifter och delta, så att missförstånd undviks.²⁶

Redan från början har jag informerat mina respondenter om undersökningens syfte och vad uppsatsen avser att beröra. Detta har gjorts via telefonsamtal med vardera personen samt i ett informationsbrev (bilaga 1), som fanns tillgängligt innan frågor besvarades. Informationsbrevet innehöll bland annat information om uppsatsen och om deltagandets frivillighet samt kontaktuppgifter till mig och min handledare, Matthias Baier. Då jag under samtalen med respondenterna frågade om de ville, samt hade möjlighet, att delta i undersökningen, försäkrade jag mig om att deltagarna själva bestämde över sin medverkan. Möjligheten till att dra sig ur fanns även nedskrivna i informationsbrevet.

Med hänsyn till nyttjande- och konfidentialitetskravet har jag behandlat alla uppgifter med en hög konfidentialitet för att undvika att personuppgifter på något sätt kommer någon annan till känna. Frågeformulärets utformande syftade även till att undvika känsliga frågor. All information som jag har använt mig av i arbetet har godkänts av vardera respondenten och de svarsformulär som jag mottagit har skrivits ut och raderats från den mail där de erhöles i syfte att motverka möjliga intrång av obehöriga personer. Den insamlade informationen behandlas enbart av mig och används endast som empiri i den här uppsatsen.

²⁵ Bryman, S. 131-133.

²⁶ Vetenskapsrådet. *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*.

Samtliga respondenter har fått information om när och hur de kan ta del av uppsatsen efter att den färdigställts.

4 Trygghetsvandringar, vad är det?

I detta kapitel ges en redovisning om trygghetsvandringars uppkomst, genomförande och problematik för att ge en ökad förståelse om åtgärdens syfte och handlingsätt.

4.1 Tidigare forskning

Enligt regeringen skall alla personer, oavsett vem man är eller vart man bor, kunna känna sig trygga i den kommun som de är bosatta i.²⁷ Med bakgrund av det, genomförs det varje år mätningar om trygghet i Landskrona. Eftersom det visat sig att många invånare i staden har känt sig otrygga under en lång tid så har Landskrona stad valt att satsa på olika åtgärder för att öka tryggheten hos invånarna, bland annat trygghetsvandringar.²⁸

De första varianterna av trygghetsvandringar startades för att bättre förstå kvinnors uppfattning om trygghet och säkerhet i stadsmiljöer, speciellt som en följd av kvinnors rädsla för sexuellt våld på offentliga platser. Dessa ledde, i början av 90-talet, till *Women's safety audit* i Montreal, Kanada, vilken fokuserade på den fysiska miljön med huvudsyfte att minska rädslan för att utsättas för sexuella överfall. Sedan dess har det ursprungliga konceptet utvecklats till att innefatta samtliga element som påverkar människors möjlighet att dela och använda offentliga miljöer med övriga invånare. De mest vanliga trygghetsvandringarna som används idag är de som fokuserar på att inkludera individer från allmänheten, något som initierades i Göteborg, med avsikten att stärka banden mellan invånare, myndigheter och organisationer.²⁹

Förutom i Kanada och Sverige har trygghetsvandringar genomförts i många andra länder, bland andra Belgien, Frankrike, Australien, USA och Tanzania. Vid *Université libre de Bruxelles*, Belgien, genomfördes en studie som baserades på erfarenheter från vandringar i sex olika städer. Målsättningen var att skapa ett verktyg för att kritiskt granska stadsplanering och design från invånarnas perspektiv. Exempel på slutsatser från studien var dels att trygghetsvandringar ger möjlighet att analysera hur platser och situationer varierar beroende

²⁷ Brottsförebyggande rådet (2010). *Trygghetsvandring – en vägledning*, s. 50.

²⁸ Landskrona stad (2013). Om Landskrona, *Landskrona i siffror*.

²⁹ European forum for urban security (2010). *Exploratory walks, safety and security walks*, S.2.

på tid på dygnet, del av veckan eller vid speciella tillfällen. Dessutom konstaterades ett behov av att fokusera på ett tema och utvalda platser under vandringarna.³⁰

I Frankrike har de från myndighetshåll uttryckt en önskan om att integrera trygghetsvandringar i det program som finns för att lösa problemen i förorter, med fokus på just de områden där problemen med brottslighet och trygghet är som störst. Till exempel har de i staden *Grand-Couronne* genomfört vandringar i flera år och med deltagare från allmänheten, kommunen och polisen. Varje vandring som genomförs föregås av en annonsering i lokaltidningen och följs upp med ett möte där det återkopplas till de punkter som uppmärksammades under vandringen. Utvärderingar har visat att det krävs ett förändrande av tankesätt och arbetsmetoder hos tjänstemän för att trygghetsvandringarna ska kunna integreras i kommunens arbete.³¹

4.2 Trygghetsvandringars uppkomst i Sverige

Under 90-talet var Gerd Cruse Sondén med och lade grunden till de trygghetsvandringar som idag genomförs i Sverige. Hon jobbar inom Göteborgs kommun och var mycket intresserad av hur områden var konstruerade både ur fysiska och sociala perspektiv. Efter att ha pratat med invånare i olika områden insåg hon att det inte var tillräckligt för att skapa sig en uppfattning om trygghet och säkerhet. Därför valde hon att ta promenader med boende och andra personer som hade någon form av aktivitet i områdena i fråga, detta för att områdenas karaktär och framförallt problem skulle bli synliga. Hon fortsatte, genom promenaderna, sitt arbete för att förbättra staden Göteborg och blev några år senare anställd av kansligruppen till Göteborg brottsförebyggande råd, tryggare och mänskligare Göteborg, som arbetade med bland annat trygghetsfrågor. Några år senare släpptes i samråd av olika aktörer den första manualen för trygghetsvandringar och år 2005 anordnade Tryggare och Mänskligare Göteborg tillsammans med nationella Brottsförebyggande rådet en nationell konferens om trygghetsvandringar, vilken fick positiv respons.³²

4.3 Trygghetsvandringar i Landskrona

Landskrona stad och polisen tecknade år 2008 en överenskommelse om samverkan för ökad trygghet i staden. Landskrona inledde trygghetsvandringar som en del i arbetet år 2008 och har efter det fortsatt med två vandringar per år.³³ Båda vandringarna har samma geografiska

³⁰ European forum, S.5-6.

³¹ Göteborgs Stad (2012). *Safety and security walks – a guide*, S. 7-9. European forum, S. 6-7.

³² Andersson-Ek, Mia (2012). Tillgång till stadens rum. *En utvärdering av trygghetsvandringskonceptet*, S. 15.

³³ Stadsledningskontoret, Landskrona stad (2011). *Överenskommelse om samverkan för ökad trygghet i Landskrona 2010*, S.2.

sträckning, men de har olika mål och olika frågor att besvara. Vid den första trygghetsvandringen fokuseras det framförallt på underhåll och bebyggelse och under den andra vandringen på belysning. Vid de trygghetsvandringarna som har genomförts har det varit ungefär 20 personer som har deltagit. För att nå ut till personer har Landskrona valt att skicka ut offentliga inbjudningar och sätta upp affischer i de aktuella områdena samt även annonserat i lokaltidningen. De områden som trygghetsvandringarna har studerat är Landskronas centrum samt Karlslund-området, vilka har varit en plats med hög brottslighet.³⁴

Resultatet av trygghetsvandringarna är tänkt att vara en av utgångspunkterna i upprustningen av det offentliga rummet.³⁵ Arbetet bygger på ett samarbete mellan de boende och den kommunala förvaltningen och handlar inte enbart om att uppmärksamma de negativa delarna som är i behov av en förbättring, utan även se vad som är positivt och vad som fungerar. Det är inte bara en förvaltare som har ansvaret för att en plats i en utemiljö är trygg eller fungerar som den skall, ansvaret ligger även på bland annat fastighetsägare, föreningar, kommunala förvaltningar samt de boende. Landskrona har därför valt att använda sig av trygghetsvandringar som en dialog för att få dessa parter att tillsammans uppmärksamma de problem som existerar och därmed försöka fördela inflytandet, med en förhoppning om att uppnå ett förbättrat resultat.

Åtgärder som kan följa efter en vandring är olika och det kan dels handla om kortsiktiga åtgärder som till exempel att belysningen är tillräcklig på platser som är dolda och där brott potentiellt kan ske, eller att det finns papperskorgar, parkbänkar och grönområden tillgängliga för att miljön skall kännas bra för individerna på platsen. Trygghetsvandringarna kan även resultera i långsiktiga åtgärder som vidtas för att planera och bygga en fysisk miljö där man skapar platser som människor kan mötas och känna sig trygga på, oavsett målgrupp. Även de sociala aspekterna är inräknade i de mål som trygghetsvandringar vill uppfylla. Genom att lära känna människorna som bor på platsen ges en djupare inblick i hur de känner och vad de anser bör förändras. Att gå ut i samhället och se med egna ögon vad som sker anser Landskrona kommun bidra till en ökad demokrati då man dels lyssnar på vad medborgarna

³⁴ Andersson, Evelina (2011). Landskrona stad, Trygghetsvandringar: *En rapport om trygghetsvandringar och landskrona*, S. 10.

³⁵ Landskrona stad, Närpolisen Landskrona (2010). *Överenskommelse om samverkan för ökad trygghet i Landskrona 2011*.

har att säga och dessutom ger dem möjlighet att påverka sin närmiljö. Denna typ av medborgardialog är en del av trygghetsskapandet.³⁶

4.4 Skedet under en trygghetsvandring

Förberedelserna inför en trygghetsvandring är många, och de är viktiga för att vandringen skall ge önskat resultat. En vandring bör högst vara en kilometer lång då det är viktigt att stanna till på många olika platser. Genom att i förhand studera vilka platser som invånarna rör sig på underlättas arbetet med att se vart personer känner sig otrygga. En plats kan upplevas olika utifrån vilken årstid det är eller huruvida det är dag eller natt, och därför bör samma vandring göras både i ljus och i mörker. Landskrona har valt att genomföra två stycken vandringar per år, båda på hösten. Den första genomförs i september då det är ljust ute, och den andra i november för att få ett mörkerperspektiv.³⁷ Genom att använda en karta är det enkelt att följa vandringens sträckning och röda tråd, vilket är viktigt för att kunna utnyttja tiden maximalt.

De personer som bör delta i vandringarna är personer som har någon anknytning till området i fråga. Det kan vara personer som jobbar på platsen, invånare i området eller individer som har makt att se till att förändringar sker. Att genomföra trygghetsvandringar endast med personer som inte tillhör området, som enbart kommer dit för att förändra, är inte att rekommendera med tanke på att de inte vet hur platsen egentligen fungerar. För att få reda på vilka platser som är extra viktiga att besöka under vandringarna så har närpolisen i Landskrona tagit fram statistik om anmälda brott i staden. Detta gör det enklare att se var olika slags brott inträffar och därigenom förenklas arbetet med att identifiera var, och hur, den fysiska miljön kan förbättras för att brottsligheten skall minska och motverkas. Eftersom individer upplever trygghet eller rädsla på olika sätt så handlar en vandring inte bara om att identifiera var problemen finns, utan även att få de som deltar i turen att känna efter hur de hade känt om de vore ensamma på platserna vid olika tider på dygnet.³⁸

4.5 När det är dags för en trygghetsvandring

Vandringen inleds först med ett möte på samlingsplatsen för att ge alla en överblick över hur trygghetsvandringen kommer att gå till och vilka huvudfrågorna är. För att inte vandringarna

³⁶ Andersson, Landskrona stad, S. 10.

³⁷ Andersson, Landskrona stad, S. 10.

³⁸ Andersson, Landskrona stad, S. 5-12

skall bli för långa och behandla alla frågor samtidigt har varje vandring ett tema som det fokuseras på. Exempel på sådana kan vara belysning, mötesplatser eller natur.³⁹

När en trygghetsvandring genomförs finns det olika frågor som bör ställas på de platser gruppen stannar till på, exempelvis angående hur stadsplaneringen är utformad. Detta innebär att se hur området fungerar i en helhet, om det till exempel finns hållplatser för kollektivtrafik i närheten och om det är en miljö där människor vill, och kan, röra sig fritt i oavsett årstid eller tid på dygnet. För att en plats skall fungera för allmänheten, och för att minska risken för brott, skall det finnas möjligheter för människor med olika bakgrund, förutsättningar, ålder etc. att vara aktiva i området. Detta kan åstadkommas genom att exempelvis erbjuda möjligheter till lek, konst, idrott och uteliv. För att minska känslan av otrygghet har det visat sig att ljus är något som bidrar till en ökad trygghet.⁴⁰ Att tänka på just när det gäller belysning är dock att en väg med en stark och tät belysning inte alltid är en garanti för att människor kommer att känna en större trygghet. För vissa kan det leda till att de känner sig iakttagna, vilket då resulterar i en motsatt effekt. Därför bör ett av trygghetsvandringens mål vara att studera hur belysningen är utformad. Frågor som bör besvaras är om det finns tillräckligt mycket belysning, om det finns områden som inte är belysta alls, samt hur kan belysningen förbättras även om den redan anses vara bra. Utelampor bör därför belysa området och vägar men inte vara så starkt att det avskärmar ljuset.⁴¹

Ett exempel på ett utvalt område kan vara att en tunnel för många innebär en jobbig del av vägen. Dessa är byggda för trafiksäkerhet men kan uppfattas som så pass otrygga att alternativa vägar väljs, till exempel att korsa en trafikerad väg, innebär en stor fara för såväl individen som föraren. Sådant som bör studeras är om sikten i tunneln är fri, ifall den uppfattas som lång och trång, om belysningen är svag innan och efter tunneln, samt om det finns skymmande buskar eller murar i närheten.

Alla som deltar i vandringen bör få komma till tals och kunna uttrycka vad de anser ska förbättras eller vad som redan är bra. Genom att alla åsikter förmedlas och framförs kan en förändring utföras på bästa möjliga sätt. Därför bör de som för protokoll se till att allt som

³⁹ Andersson, Landskrona stad, S. 6.

⁴⁰ Brottsförebyggande rådet, Rapport 2007:28

⁴¹ Brottsförebyggande rådet, Rapport 2007:28

sågs antecknas, även om vissa saker kan uppfattas som självklarheter eller som moment som räknas in i den större bilden.⁴²

4.6 Efter trygghetsvandringen

Att avsluta en vandring direkt efter det att sista stoppet gjorts är inte optimalt då detta inte leder till att synpunkter, diskussioner samt kartor kompletteras på rätt sätt. Genom att istället sitta ned tillsammans i ett möte efter vandringen leder till att synpunkterna för de olika stadsdelarna kan identifieras. Detta kan bland annat ske genom att summera vad som fungerar bra samt vad som är i behov av en förbättring eller åtgärd. Efter mötet skall det även förmedlas vad som ligger i vems händer, vilket sker genom att uppgifterna som noterats delas ut till de förvaltare och aktörer som åtgärden berör, för att de sedan ska sättas i drift.⁴³

4.7 Problematik och utvecklingsförslag kring trygghetsvandringar

Problematiken kring arbetet med trygghetsvandringar i Landskrona har främst varit återkopplingen av vilka åtgärder som har utförts samt vad resultatet av dessa har blivit. Som tidigare nämnt väljer Landskrona kommun idag att lägga ut ett sammanfattande protokoll på stadens hemsida efter varje vandring. Dock skulle människors engagemang och känsla av meningsfullhet öka om det fanns fler och tydligare sätt för uppföljning. Förslag har lagts fram att följa Göteborg kommuns riktlinjer ännu en gång och, på samma sätt som dem, bjuda in samtliga personer till en återträff några månader efter trygghetsvandringen. På en sådan träff skulle det vara av värde att ta upp och förklara varför vissa saker inte åtgärdats, samt om det kommer att ske eller inte. Detta leder i sin tur till att individerna som har deltagit känner att kommunen inte ”släpper” intresset om områdena efter vandringen. Att även använda en visuell del i arbetet, såsom ett bildspel som visar hur platserna ser ut vid det aktuella tillfället, samt med de åtgärder som har eller inte har utförts, är av högst positiv relevans.⁴⁴

En annan viktig punkt som Landskrona kommun väljer att ta upp som ett problemområde är rekryteringen till trygghetsvandringarna. Detta då det har varit svårt att få med tillräckligt många personer från allmänheten, vilket är viktigt för att en demokratisk verksamhet efterlevs och att det inte blir en vandring endast för kommunens tjänstemän. Att barn och ungdomar blir en större del av verksamheten är viktigt eftersom att det är de som i stor utsträckning rör sig i området både dag- och nattetid. Att få upp intresset hos allmänheten kan bland annat ske

⁴² Brottsförebyggande rådet (2010). *Trygghetsvandring – en vägledning*, S.22 & 41.

⁴³ Brottsförebyggande rådet (2010). *Trygghetsvandring – en vägledning*, S.45.

⁴⁴ Andersson, Landskrona stad, S.12-14.

genom att erbjuda en ersättning som tack för hjälpen, förslag som handläggaren Evelina Andersson nämner i rapporten är bland annat förslag på biobiljetter som kompensation.⁴⁵

4.8 Trygghetsvandringar i Landskrona år 2013

Landskrona stad genomförde under 2013 tillsammans med dess stadsutvecklingsbolag medborgardialoger på Öster i Landskrona under hösten. Detta liknar enligt Annika Wågsäter, trygghetssamordnare, en stillastående trygghetsvandring. Detta resulterade i att ett beslut under sommaren togs om att ingen trygghetsvandring skulle genomföras under 2013.⁴⁶

5 Teoretiska utgångspunkter

I detta kapitel ges en beskrivning av de teoretiska infallsvinklar som kommer att användas som utgångspunkt för både de teoretiska och de analytiska resonemangen i arbetet.

5.1 Brottsprevention

Det finns många skäl till att förebygga brottsliga handlingar i ett samhälle. Det viktigaste skälet är dock att undvika de skador som dessa handlingar orsakar. Dessutom är rädslan för brott ett allvarligt och viktigt samhällsproblem som påverkar människors liv i olika utsträckning. Enligt ett dokument om säkerhet, framtaget av polisen, framkommer det att även krävs tillfällen för potentiella gärningsmän för att begå brott.⁴⁷ I vissa sammanhang kan det visa sig omöjligt att undvika att brott begås, samtidigt som det kan vara möjligt att undvika, eller åtminstone minimera, skadorna orsakade av brotten i fråga. Det finns olika sätt på vilka brott påverkar samhället och dess invånare. *Direkt* sker det via ekonomiska, fysiska och psykiska skador och *indirekt* sker det ofta via de känslor av rädsla och otrygghet som det orsakar.⁴⁸ Det är viktigt att ha i åtanke att de handlingar som definieras som olagliga kan variera över tid, likaså hur allvarligt man ser på en given handling.⁴⁹

Under de senaste åren har intresset för brottsprevention ökat vilket har resulterat i att olika publikationer har uppmärksammat hur brottsprevention skall definieras. Wikström tillsammans med Torstensson presenterar tillsammans följande definition av brottsprevention:

”Interventioner i mekanismer (åtgärder) som på kort eller lång sikt leder till att antalet brott minskar genom (1) att individens benägenhet att begå brott minskar

⁴⁵ Andersson, Landskrona stad, S. 12-13.

⁴⁶ Annika Wågsäter, telefonsamtal den 17 april, 2014.

⁴⁷ Hedman, Rydberg m.fl. Polisen (2013). *Utän tillfälle, inget brott*, S. 4.

⁴⁸ Sarnecki, Jerzy (2009). *Introduktion till kriminologi. 2.*, [uppdaterade och utök.] uppl. Lund: Studentlitteratur, S. 480.

⁴⁹ Wikström, Per-Olof H., Ahlberg, Jan & Dolmén, Lars (1994). *Brott, brottsprevention och kriminalpolitik*. Stockholm: Brottsförebyggande rådet (BRÅ), S. 19.

eller (2) att förekomsten av situationer som bidrar till individens motivation att begå brott minskar.⁵⁰

Kriminologen Jerzy Sarnecki ställer sig dock kritisk till denna definition. Då han menar att den stora vikten som tillskrivs brottsofferproblematiken i dagens samhälle gör att den bör inkluderas i definitionen, såväl som de åtgärder som görs för att minimera de skador och den rädsla som orsakas av brott. Sarnecki menar även att det finns fler orsaker till att inkludera brottskador i definitionen, dels för att motivet till att förebygga brott till en stor del är att förebygga och motverka de skador som brott orsakar. Dessutom menar han att de åtgärder som syftar till att förebygga brott i stor utsträckning och i många fall är likartade med dem som förebygger och minimerar de skador som orsakas av brott.⁵¹ Han förslår därför följande definition:

”Brottspreventiva är sådana åtgärder och förhållanden som minskar sannolikheten för brott och/eller reducerar skadeverkningar (inklusive rädsla) av brott.”⁵²

Ingrid Sahlin beskriver i boken ”Brottsprevention som begrepp och samhällsfenomen”, att åtgärder som under olika tidsskeden har uppfattats som preventiva har påverkats av den samtid i vilken brotten genomfördes.⁵³ Detta innebär att det är viktigt att ständigt följa med utvecklingen av de sociala normer som människor utövar och skapar. Till följd av den utveckling som sker i samhället uppstår även en förskjutning av det preventiva begreppet, vilket kräver nya mål som är angelägna för dagens samhälle.⁵⁴

5.2 Situationell prevention

Det finns olika metoder för brottsförebyggande arbete, en av dessa är *situationell prevention*, vilken är den prevention som endast handlar om yttre kontroll. Det kan bland annat handla om att öka upptäcktsrisken för brott och därmed försvåra botliga verksamheter. Denna prevention har under 1990-talet utvecklats radikalt och har fått ett stort utrymme inom den svenska brottsförebyggande diskursen. Utvecklingen har på ett induktivt sätt haft sin framfart från olika brottspreventiva projekt som inleddes under 1970- och 1980-talen. För den situationella preventionen är begreppet ”kriminogen situation” centralt. Detta eftersom syftet är att minska

⁵⁰ Wikström, P-O.H., Torstensson, M, Dolmen, L (1997). *Lokala problem, brott och trygghet i Stockholms län*, Sörenstorp: Polishögskolan, S. 18.

⁵¹ Sarnecki, S. 481.

⁵² Sarnecki, S. 482.

⁵³ Sahlin, Ingrid (2000). *Brottsprevention som begrepp och samhällsfenomen*. Lund: Arkiv, S. 20.

⁵⁴ Sarnecki, S. 481.

de inslag i en situation som, på kort eller lång sikt, ökar risken för brott. Den situationella preventionens syfte är att öka tryggheten på platser samt att öka upptäcktsrisken, och därmed minska gärningsmäns motiv till olika brott, exempelvis genom att öka närvaron av väktare.⁵⁵

Inom situationell brottsprevention fokuserar åtgärderna i stor utsträckning på specifika brottstyper, och utformningen av lämpliga åtgärder måste utgå från en grundlig kunskap om de omständigheter som gör det möjligt för personer att begå brott.⁵⁶ Genom utvärderingar av flera olika åtgärder har problematiken kring denna typ av prevention uppmärksammats. Det har påvisats en risk för att den brottslighet som avsetts att förebyggas i stället förflyttats till någon annan plats, tidpunkt eller brottstyp. Den traditionella kriminologin menar att detta är det troliga utfallet av situationella åtgärder eftersom de inte har som huvudmål att förändra brottsbenägenheten i hela samhället utan endast på utvalda platser med utvalda åtgärder.⁵⁷ Hur stor påverkan situationell prevention kan ha på samhället är starkt förknippat med ekonomi och kunskap kring området.⁵⁸

Ett exempel på situationell prevention är trygghetsvandringar, genom vilka man uppmärksammar de områden som behöver upprustas, exempelvis genom att studera belysningen, vilket vissa vandringar har som tema. Mörker är någonting som resulterar i att många upplever en otrygghet. Oron för att drabbas för brott i mörka utomhusmiljöer får personer att i vissa fall undvika och inte använda den offentliga miljön på ett sätt som de önskar, vilket innebär inskränkningar i livskvaliteten.⁵⁹ I en trygghetsundersökning som gjordes av Brottsförebyggande rådet, påvisades att 21 procent av befolkningen i åldrarna 16-79 år har känt, eller känner sig, otrygga i situationer där de tvingas gå ensamma på kvällar eller nätter och många väljer därför att inte gå ut på grund av otryggheten.⁶⁰ Samma problematik visar även trygghetsmätningar som görs årligen i Landskrona där siffran för människor som känner sig otrygga i sin närmiljö under kvällar och nätter har ökat från tidigare år.⁶¹

⁵⁵ Sahlin, S. 100.

⁵⁶ Clarke, Ronald V (1997). *Ronald V. Clarke om situationell brottsprevention..* Stockholm: Brottsförebyggande rådet (BRÅ), S. 10.

⁵⁷ Clarke, S. 17.

⁵⁸ Clarke, S. 21.

⁵⁹ Brottsförebyggande rådet (2007). Rapport 2007:28. *Förbättrad utomhusbelysning och brottsprevention.*

⁶⁰ Brottsförebyggande rådet (2007). Rapport 2007:14. *Nationella trygghetsundersökningen 2006.*

⁶¹ Landskrona stad (2012). *Trygghetsmätning 2012.*

Att en plats är mörk är inte enbart ett problem för personers känsla av otrygghet och rädsla, utan skapar även en gynnsam miljö för skadegörelse och tillgreppsbrott.⁶² Det finns två förklaringar till hur förbättrad utomhusbelysning kan förebygga brott, dels som situationellt förebyggande åtgärd med fokus på att förhindra vanliga brottstillfällen genom att förändra den fysiska miljön, och därigenom påverka den aktuella gärningsmannens förståelse om ett ökat risktagande. Den andra förklaringen är att den informella sociala kontrollen och sammanhållningen i ett område kan stärkas genom att det ger möjlighet till fler individer att befinna sig på platsen.⁶³

Som tidigare nämnt syftar den situationella brottspreventionen till att brott kan förebyggas genom åtgärder i miljön. Detta påverkar på ett direkt sätt gärningsmannens insikt om ett ökat risktagande och mindre utdelning av att begå ett brott. Det finns även teoretiker och författare som stärker detta synsätt, Jane Jacobs uppmärksammade bland annat hur viktigt det är att det finns en god synlighet i kombination med naturlig övervakning, exempelvis genom att allmänheten som ser att brott pågår, antingen från deras bostäder eller när de är ute i miljön. Att avskräcka från brott sker även genom att allmänheten befinner sig på platsen utan rädsla och att de känner en tillhörighet och stolthet till miljön där de bor. Detta leder till att färre brott begås i området eftersom det finns många potentiella vittnen och eftersom människorna på platsen vill behålla ordningen och en trygg miljö.⁶⁴

5.3 Från närhet till distans

Arbetet för demokrati och alla människors rätt till att få stå för vad de tycker och anser bör förändras kräver en förmåga till öppenhet och mod att ifrågasätta invanda föreställningar, samt en beredskap att utveckla nya former till gemenskap. Dessa saker är viktiga för att en stad skall kunna fungera och för att demokratiarbetet skall fortgå.⁶⁵ Ett sådant samhälle kan förverkligas genom, bland annat, ett effektivt deltagande från allmänheten, jämlikhet i beslut, medborglig tolerans samt att medborgarstyrelser av olika slag ställer krav för en förståelse av vad som kräver en förbättring eller en åtgärd.

I alla samhällen har individer olika förutsättningar, intressen och bakgrund. Dock skall alla ha en lika stor rätt till att delta i de beslut som de vill påverka samt att aktivt kunna arbeta för de frågor som de anser är av vikt utan att behöva känna sig otrygga eller rädda för att utsättas för brott. Detta kräver att det existerar olika offentliga rum med plats för information, kritik och

⁶² Brottsförebyggande rådet, Rapport 2007:28, S.9.

⁶³ Brottsförebyggande rådet, Rapport 2007:28, S. 13.

⁶⁴ Jacobs, Jane (1961). *The Death and Life of Great American Cities*, New York: Random House, S.18.

⁶⁵ Petersson, Mörth, m.fl. (2003). *Demokratirådets Rapport 2003, demokrati i EU*, S. 14-17.

debatt som skall bidra till att alla medborgares önskemål omsätts via formella beslut i praktisk handling.⁶⁶ För att detta skall fungera på bästa sätt är det viktigt att varje kommun har möjlighet till att bestämma sin egen styrelseform inom rättsliga ramar.⁶⁷

Den norska kriminologen Nils Christie skriver i boken ”Lagom mycket kriminalitet”, att samhället har gått från att befolkningen känner en närhet till varandra, till att de idag känner en distans, där det sociala kapitalet har blivit mindre. Förr var samhällen mindre och det fanns en medveten och inbyggd kunskap i bostadsområden om vilka personer som fanns på platsen. Det kunde bland annat handla om att individer visste varför en av personerna hade ett avvikande beteende.⁶⁸ Ett exempel som redogörs i boken och som förklarar detta fenomen är följande scen, som förklarar hur med personer som bott en längre respektive kortare tid på en plats uppfattar en situation:

”En liten park, omgiven av bostadshus varav två helt nya. En rundlagd man blir synlig i parken. Han bär med sig några plastpåsar och slår sig ned på gräset mellan påsarna. Det klirrar från dem, ölfaskorna kommer fram och han öppnar en, två och flera. Han pratar lite med sig själv, och han pratar även med några barn som har samlats omkring honom. Han pratar och sjunger – till glädje för sina unga åhörare. Efter en stund reser han på sig, går mot några buskar i närheten och öppnar gylfen. Fler av barnen följer ivrigt efter. Här måste vi se tillbaka till de två nya bostadshusen med söndagsfolket på balkongen. De båda byggnaderna ser precis likadana ut, men deras förhistoria skiljer sig kraftigt åt. Det ena huset byggdes på ett modernt sätt och följde ritningarna. Till hälften skymd i parken, omgiven av små barn, och med en vidöppen gylf – det är en situation som också står vidöppen för olika tolkningsmetoder. I det miserabla bygget var saken klar. Mannen i buskarna heter Per och är son till Anna. Han föll ner från skötbordet när han var liten, han är lite underlig, men god som guld. Han gillar öl. Om han dricker för mycket, måste man ringa hem till Anna och så kommer någon och hämtar honom. I det andra huset, det perfekta bygget, där är situationen helt annorlunda. Ingen känner honom. En märklig man omgiven av barn. Han i färd med att visa sin penis. Några av åskådarna från balkongen tar

⁶⁶ Andersson, m.fl. S.22.

⁶⁷ Studieförbudet Näringsliv och Samhälle (2011). *Slutsatser och sammanfattning, SNS demokratirådet 2004*, S.20-25.

⁶⁸ Christie, Nils (2005). *Lagom mycket kriminalitet*. Stockholm: Natur och kultur, S 128-129.

tag i sina mobiler och ringer polisen. En blottare har blivit observerad, kanske är det möjligt att förhindra en mycket allvarligare sexual förbrytelse.”⁶⁹

Detta visar tydligt på hur det är i många bostadsområden. Det finns inget behov av att behöva samarbeta med sina grannar i dagens samhälle. Förr i tiden var personer tvungna att tillsammans samarbeta för att bygga upp den miljö som de önskade. Individer i dagens samhälle blir inte tvungna att på samma sätt som förr lära känna varandra. Problematiken blir den att möjligheterna till att skapa en gemensam fond av information om grannskapet inte existerar.⁷⁰

5.4 Vertikal och horisontell rättskipning

Nils Christie talar om två begrepp som hänger samman med distans och närhet. Det första är *vertikal rättskipning*. Denna rättskipning bygger på dålig tillit och svag gemenskap, där målet är att lösa problemen uppifrån, och där det finns en stark tro på att regler har en allmän giltighet på alla platser, i alla tider och för alla människor.

Horisontell rättskipning är kopplat till närhet och bygger istället på en tillit och gemenskap. Här är målet att lösa brott inom gruppen eftersom orsakerna som föreligger handlandet är kända sedan innan. Det här synsättet var vanligare förr i de gamla by- samhällena där rättvisa gick att uppnå på en personlig nivå, utan att blanda in högre makter. Christie menar att då en starkare gemenskap finns på en plats eller i ett bostadsområde så sker i först hand den här typen av rättskipning.⁷¹

5.5 Social kontroll

Som bland annat Christie har betonat, får de olika handlingar som vi utför olika innebörd beroende på om vi känner varandra väl eller är obekanta. Normer fungerar som anvisningar till hur vi skall göra och bete oss i olika situationer och på olika platser. Av normerna finns en tydlig kontrollaspekt som kan förknippas med social kontroll. Dessa normer är en förbindelse mellan människor som kan ses som en mängd länkar, genom vilka människor lever i en känsla av solidaritet till varandra och har en gemensam syn på moraliska frågor.⁷²

Travis Hirschi som är kriminolog och sociolog, talar om hur den sociala kontrollen över individer har försvagats eftersom de tidigare starka sociala institutionerna som familjen, föreningar och kyrkan har tappat sin makt genom att individer, genom historien, har frigjort

⁶⁹ Christie, S. 18-19.

⁷⁰ Christie, S. 20.

⁷¹ Christie, S. 128-130.

⁷² Baier, Matthias & Svensson, Måns (2009). *Om normer*. 1. uppl. Malmö: Liber, S. 162.

sig mer och mer från de konventionella normerna. Hirschi fokuserar på att studera varför individer avhåller sig från att begå brott snarare än varför de väljer att begå brott. Han menar med bakgrund av detta, att den sociala kontrollen handlar om en normefterlevnad som består av fyra olika element; anknytning, åtagande, delaktighet och övertygelse.⁷³

Anknytningen innebär en känslighet för de önskemål och förväntningar som andra människor har och även en lyhördhet inför rådande normer i ett samhälle. Om dessa förväntningar inte skulle finnas, skulle människan känna en frihet att avvika från ordningen.⁷⁴

Åtagandet som Hirschi talar om, menar han står i ett starkt samband till detta då individer måste riskera att förlora någonting då de överträder lagen och begår brott. Bland annat kan en individ välja att inte begå brott med anledning av att inte göra andra människor på platsen besvikna, eller för att inte få dem att tro annat om honom eller henne genom handlingen.

För det tredje menar Hirschi att möjligheterna att begå brott minskar då individen involveras i konventionella aktiviteter, detta till följd av att kriminalitet kräver tid och ansträngning. Delaktigheten resulterar i att individen i fråga inte har tid att företa sig kriminella handlingar.

Det fjärde och sista elementet, övertygelse, innebär att en individ inte kommer att begå kriminella handlingar om denne har en tro på att uppsatta regler har en viktig roll. Detta element innefattar den vilja som finns hos människor att inte begå brott på grund av de sociala banden som finns mellan individerna på en plats eller i hela samhället. De fyra aspekterna stärker varandra genom att en individ som är knuten till det konventionella samhället i ett av de nämnda avseendena tenderar att vara knuten till samhället även i de andra.⁷⁵

Social kontroll är till en hög grad förknippat med möjligheten att vara anonym och att kunna genomföra handlingar, utan att konsekvenser uppkommer för personen som genomför handlingen. I mindre samhällen är graden av anonymitet låg eftersom personer känner varandra. I större samhällen, till exempel storstäder, är möjligheten till anonymitet högre och det leder även till att normer ser olika ut och att människor inte har möjlighet till att verka för hur andra beter sig i det offentliga rummet. Genom en ökad kunskap om området man bor i och ett ökat engagemang finns möjligheten att personer i bostadsområden minskar anonymiteten och tillsammans motverkar delar av den brottslighet som sker på platsen. En

⁷³ Larsson, Bengt & Engdahl, Oskar (red.) (2011). *Social kontroll: övervakning, disciplinering och självreglering*. 1. uppl. Malmö: Liber, S. 62-63.

⁷⁴ Larsson, Engdahl, S. 62-63.

⁷⁵ Larsson, Engdahl, S. 62-63.

positiv effekt kan åstadkommas genom att de boende tillsammans arbetar för att behålla, eller skapa, en trygghet på den plats där de lever och rör sig.⁷⁶

6 Resultat av metod

I detta kapitel redovisas resultat från de besvarade frågorna ur den metodologiska delen av studien. I undersökningen, som utfördes via frågeformulär, var frågorna kopplade till att besvara de två huvudsyftena i uppsatsens frågeställning och betydelsefulla svar som framkommit.

6.1 Kunskap om trygghetsvandringar

Rekryteringen av deltagare till trygghetsvandringar i Landskrona har skett genom offentliga inbjudningar via exempelvis annonsering i tidningen och affischering i de aktuella områdena. Dessutom har deltagare med särskilt åtgärdsansvar fått personliga inbjudningar.⁷⁷ Respondenterna i min undersökning har alla, i deras svar på frågan: ”Vad visste du om trygghetsvandringar innan du deltog?”, svarat att de har haft goda kunskaper om vad en sådan vandring innebär. Dock skiljer sig kunskapen mellan deltagare som varit deltagande på vandringar genom sitt arbete och de som deltog för att de bor och är verksamma i områdena. Respondenten Birthe Bunke, Teknik och serviceförvaltningen, fick innan sitt deltagande träffa en konsult som startade upp trygghetsvandringar i Göteborg. Anders Enqvist polisen i Landskrona hade fått instruktioner att ta del av rapporter från Brottsförebyggande rådet, gällande lokalt brottsförebyggande arbete. De två respondenterna från allmänheten hade däremot inte fått några instruktioner om att ta del av någon information för att öka förståelsen och förkunskapen.

Daniella Karlsson gav följande svar på frågan: *Jag önskar att jag hade fått mer information vad som skulle ske på träffen. Jag behövde googla på trygghetsvandringar för att förstå vad det var men jag hade tidigare hört om det från en vän i Göteborg så jag visste ju ganska mycket, men andra har nog ingen aning och det kanske leder till att de inte vill vara med.*

6.2 Från distans till närhet?

Trygghetsvandringar handlar inte endast om den fysiska miljön för ökad trygghet och minskad brottslighet, utan även om de sociala aspekterna som innebär att människor lär känna varandra, ökar de demokratiska aspekterna och ökar närheten mellan allmänheten, fastighetsägare, kommunala förvaltningen, polisen och beslutsfattare.⁷⁸ Frågan: ”Minns du att

⁷⁶ Brottsförebyggande rådet (2011). *Förebygga brott, grannsamverkan.*

⁷⁷ Andersson, Landskrona stad, S.10.

⁷⁸ Andersson, Landskrona stad, S.3-4.

du pratade med någon från den allmänna befolkningen, eller från myndigheter under vandrigen?”, ställdes för att undersöka om det fanns en dialog mellan de personer som var där med anledning av att de vistas i området i vanliga fall och de personer som var där på arbetstid med uppdrag. Detta eftersom trygghetsvandringar syftar till att det är dialogen mellan människor som skall skapa trygghet och förändring.⁷⁹ Frågan fokuserar även på att öka validiteten med forskningen genom att finns svar på forskningsfrågans syfte och följande svar är exempel på hur personerna resonerat kring förloppet:

Göran Albertsson, Teknik- och serviceförvaltningen: *Att det var ett bra sätt att enkelt få till en bra dialog. Mycket lätt att ta upp ”de där småsakerna” som man inte tar upp som ett enstaka ärende. Ofta är det också besvärligt att hitta rätt kontaktperson om man söker själv, Det är viktigt att kommunerna har kallat in en bra bredd på ansvariga under vandrigen.*

Anders Enqvist: *Mycket av diskussionerna på vandringarna kretsar om belysning, siktförhållanden (att röja buskage) och motverka skadegörelse. I den mån trygghetsvandringar leder till förändringar i miljön på initiativ av de boende kan de också ge en känsla av, och vara ett kvitto på, ökat medbestämmande eller demokrati, om man vill kalla det så.*

Daniella Karlsson, anonym 2: *Jag pratade med alla nästan om något. Tycker att dom var väldigt trevliga och det kändes som att dom som jobbade där verkligen ville få platsen att fungera bättre så de inte händer brott.*

Jovana Perluc, anonym 1: *Ja, pratade mycket och det var bra att de frågade mig om åsikter för jag brukar vara ganska tyst. Men det kom fram en kvinna och frågade vad jag tyckte om tunneln”*

6.3 Minskad brottslighet och ökad trygghet

Att trygghetsvandringar handlar även om att fundera kring hur man kan skapa miljöer där människor känner sig trygga genom att ”bygga bort” brott och ”bygga in” trygghet.⁸⁰ I rapporten ”Utan tillfälle, inget brott” av polisen, förklaras det att brottslighet sker genom att det skapas tillfällen för brott att begås i dagens samhälle.⁸¹ Problematiken ligger även, som tidigare nämnt, i att det finns en stor möjlighet till att vara anonym på de platser där distansen är stor och de sociala banden mellan människor är låg. Majoriteten av respondenterna i

⁷⁹ Andersson, Landskrona stad, S. 3.

⁸⁰ Andersson, Landskrona stad, S. 6.

⁸¹ Polisen, S. 4.

undersökningen anser att trygghetsvandringar är ett alternativ för att öka trygghet och minska brottslighet, något som visades i deras svar på frågan om de tror att trygghetsvandringar är en åtgärd för att minska brottslighet och öka tryggheten i Landskrona.⁸² Bland annat erhöles följande svar:

Anders Enqvist: *Vandringarna är en del i det förebyggande arbetet men det behöver kompletteras med andra insatser som gör att flera människor ex. vill vistas ute i det offentliga rummet. Ökad synlighet är ett av de viktigaste instrumenten för att begränsa brott. Väldig få vill begå brott när det finns en uppenbar risk för att man blir iakttagen. Alla insatser som tillsammans kan bidra till att öka tryggheten är viktiga men som med så mycket annat handlar det om vilka prioriteringar man tvingas göra.*

Tom Sörensson: *Ja, det bidrar mer eller mindre, men det är också beroende av flera andra samverkande faktorer, som kriminalitet, arbetslöshet, gängproblematik och/eller segregation.*

Birthe Bunke: *Absolut, Jag tror att det är viktigt att vi som myndighet visar att vi är intresserade av våra invånare, och ger oss tid att lyssna och även följa upp eventuella åtgärder som görs som en följd av Trygghetsvandringen.*

Jovana Perluc: *Ja tror att brottsligheten minskar radikalt om man genomför trygghetsvandringar och tar till åtgärder för att det ska bli tryggare. För ökar tryggheten så minskar även brotten. För då vågar man gå ut och vågar säga till om någon gör något fel typ slår någon eller tar sönder nått.*

Göran Albertsson: *Inom just mitt område är det kanske inte så tydligt, även om belysning i sig är trygghetsskapande. En del förslag har inneburit att en plats har belysts på ett annat sätt för att öka tryggheten.*

Några respondenter ansåg dock att trygghetsvandringar var ett alternativ för att öka tryggheten i första hand, och att minskad brottslighet kräver andra metoder. De uttryckte detta genom följande svar:

Annika Wågsäter, trygghetssamordnar Landskrona: *Trygghetsvandringar hålls för att öka tryggheten i första hand, inte för att minska brottslighet. Ska brottslighet minskas finns många andra bättre åtgärder.*

⁸² Bilaga 2.

Daniella Karlsson: *Jag tror att brottsligheten kan minska om det är ljusare och så, men jag tror det är viktigare att alla lär känna varandra så man vet vilka alla är där man bor. Nu känner jag typ ingen och då blir ja lätt rädd.*

6.4 Utvecklingsförslag för bättre trygghetsvandringar

Landskrona stad har uppmärksammat problem som bör arbetas vidare med för att öka trygghetsvandringarnas värde och funktion. Som tidigare nämnt handlar det främst om att öka rekryteringen av medlemmar för att få fler personer från allmänheten att delta och därmed kunna uppnå fler och mer effektiva resultat. De menar även att återkopplingen efter trygghetsvandringar är viktig och att den bör utvecklas för att man ska kunna påvisa vilka åtgärder som har genomförts och vilka anledningarna är till varför saker inte har förbättrats.⁸³ Att trygghetsvandringar bör utvecklas och att det finns problem som bör åtgärdas har även uppmärksammats av respondenterna i min studie.

Göran Albertsson: *Det kunde vara bättre representation från kommunens sida, så att "alla" verksamheter var representerade.*

Annika Wågsäter: *Kan konstatera att det har varit svårt att få med barn och unga.*

Anders Enqvist: *Problemet på de vandringar som jag deltagit på har varit att för få boende har deltagit.*

Jovana Perluca: *Borde vara fler som bor på platsen som är med, framförallt vi yngre och att man typ får hem något om vad som har gjorts för att jag förstod inte om de hade gjort någonting på vissa platser när ja gick förbi efter några månader. Det handlar nog också om att samhället ändrar fler delar i samhället som är problem, typ att människor inte vill umgås med andra, att de inte har jobb eller måste begå brott för att få pengar.*

Trots att det finns saker som såväl Landskrona stad som respondenterna har uppmärksammat, vilka kan förbättra trygghetsvandringar, så anser alla deltagare i frågeformuläret att trygghetsvandringar är något som bör fortsätta genomföras i Landskrona. Detta uttrycker bland annat Daniella Karlsson: *När jag fick på vandringen, så var det första gången jag tyckte att jag fick en relation till dom som jobbar i Landskrona. Jag kände mig glad och lite viktig faktiskt.*

⁸³ Andersson, Landskrona stad, S. 12-13.

7 Avslutande analys

I detta kapitel ges en analys av den empiriska, teoretiska och metodologiska data som studien bygger sitt grundande på.

7.1 Situationell brottsprevention i relation till trygghetsvandringar

Den situationella preventionens syfte är att öka tryggheten på utvalda platser samt att öka upptäcktsrisken, och därmed minska gärningsmäns motiv till olika brott, exempelvis genom att öka närvaron av individers uppmärksamhet.⁸⁴ Med bakgrund av den situationella preventionens syfte, finns det en tydlig koppling till trygghetsvandringar, vilka arbetar med denna form av prevention även om preventionen i första hand syftar till att öka trygghet. Detta sker, till exempel, genom att det under en vandring finns olika teman, som att förbättra belysningen på mörka platser där rädslan för brott är stor och där brott kan ske.⁸⁵ Respondenten Göran Albersson, som arbetar med belysningsfrågor som är relaterade till utemiljöer, konstaterar i undersökningen att belysning är en viktig del i det brottsförebyggande arbetet och att det är en grundläggande fråga under vandringar.

Problematiken som jag uppmärksammat kring den här typen av situationell brottsprevention är att i de fall en åtgärd blir genomförd på en viss plats, exempelvis genom att en tunnel blir mer upplyst, så finns det områden runtomkring som fortsätter att vara mörka. Mot bakgrund av det, kan resultatet bli att om syftet även skall uppfylla ett brottsförebyggande mål, så kan det innebära att brottsligheten förflyttas från den åtgärdade platsen till en annan. Att detta sker är inte önskvärt enligt min mening, eftersom det inte resulterar i att brottsligheten försvinner helt, utan att den till en viss del förflyttas. Med bakgrund av den litteraturgenomgång som arbetet innehåller, finns det dock tydliga resonemang som innebär att överflyttning av brottslighet är ofrånkomligt.⁸⁶ Men trots att det är ofrånkomligt så kan det minska genom detta att även fokusera på den ansträngning och balans som kommunen väljer att lägga på åtgärder som trygghetsvandringar resulterar i. Vidare är det viktigt att fokusera på den risk och den lönsamhet som är associerad med brottslighet; om gärningsmannen lätt kan förflytta sina ansträngningar till ett annat brottsobjekt, samtidigt som riskökningen är liten och lönsamheten näst intill densamma, så uppfyller inte åtgärderna sina yttersta mål.⁸⁷

Att trygghetsvandringar fungerar som ett instrument för brottsprevention menar även respondenter i undersökningen. Trots det, framgår det tydligt att vandringarna endast är en del

⁸⁴ Sahlin, S. 100

⁸⁵ Clarke, S. 9-10.

⁸⁶ Clarke, S. 21.

⁸⁷ Larsson, Engdahl, S. 62-63.

av preventionen, och att det krävs fler insatser för att nå det yttersta målet om trygghet och för att trygghetsvandringar även skall uppfylla en brottsförebyggande roll. Anders Enqvist från polisen menar att vandringarna är en del i det förebyggande arbetet men att de behöver kompletteras med andra insatser som får fler människor att vilja vistas ute, i det offentliga rummet. Samma typ av resonemang för även trygghetssamordnaren Annika Wågsäter, då hon uttrycker att trygghetsvandringar är ett instrument för att i första hand öka tryggheten, och att det finns andra och mer passande åtgärder för att minska brottslighet. Tom Sörensson menar att arbetet kring arbetslöshet, grängproblem och/eller segregation är viktiga delar för att arbetet skall fungera. Även i detta avseende är vikten av kommunens ansträngning och ekonomiska insatser stor, eftersom det krävs fler sociala instrument för att uppnå en statisk minskad brottslighet.⁸⁸

Den situationella brottspreventionen beskrivs som ett arbete för att öka uppmärksamheten kring brottslighet. Jacobs uppmärksammar hur viktigt det är att det finns en god synlighet i kombination med naturlig övervakning, exempelvis genom allmänheten som, från deras bostäder eller när de är ute i miljön, ser att brott pågår och därmed är en form av väktare.⁸⁹ Nils Christie menar också att samhället har gått från att befolkningen känner en närhet till varandra, till att de idag känner en distans. Det har resulterat i att intresset för andra personer i ett område inte är lika stort och att det finns möjlighet till att handlingar kriminaliseras mycket enklare än förr. Detta med bakgrund av bland annat, att samhällen var mindre förr och att det fanns en medveten och inbyggd kunskap i bostadsområden om vilka personer som fanns på platsen, och varför de valde att begå en viss handling. Ett exempel på det är berättelsen om mannen i parken som beskrivs i arbetets teoridel.⁹⁰ Enligt min mening är det svårt att finna fullt fungerande områden i dagens samhälle, sådana där individer inte genast kriminaliserar ett beteende, utan först undersöker vad anledningen till det är. Problematiken sker på grund av distansen och kan leda till att brottsligheten inte behöver öka i statistik utan att människor på en plats uppmärksammar allt beteende som avviker från de sociala normerna de efterlever som dåligt och kriminellt på grund av en avsaknad kunskap om de personer som de galler, återigen likt berättelsen om mannen i parken.

Enligt Brottsförebyggande rådets skrift om trygghetsvandringar, framgår det att det finns en dubbelhet som uppstår när ett arbete, likt trygghetsvandringar, fokuserar på trygghet och

⁸⁸ Clarke, S. 21.

⁸⁹ Jacobs, S. 25.

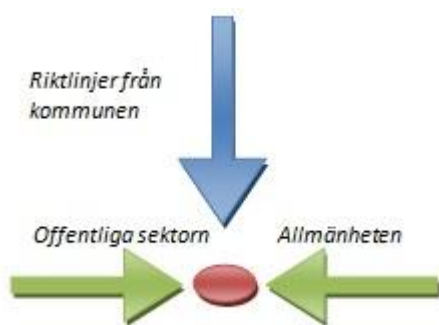
⁹⁰ Christie, S. 20.

säkerhet samtidigt. När så är fallet kan det resultera i att personer, tvärt emot avsikten, känner en minskad trygghet. Det kan, exempelvis, innebära att tryggheten ökar genom att det för vissa kan innebära trygghet när grönska och buskage avlägsnas och belysning tillkommer. För andra individer kan sådana åtgärder innebära en känsla av att platsen är kall, ödslig, ljus och otrygg,⁹¹ vilket är problematiskt och är mycket för endast en åtgärd att klara av.

7.2 Ett ökat deltagande

Nils Christie talar om två begrepp som hänger samman med distans och närhet. Det första är *vertikal rättskipning*, vilken bygger på dålig tillit och svag gemenskap, där målet är att lösa problemen uppifrån. *Horisontell rättskipning* är kopplad till närhet och bygger istället på en tillit och gemenskap. Här är målet att lösa brott inom gruppen, eftersom orsakerna som föreligger handlandet är kända sedan tidigare.⁹²

Trygghetsvandringar är ett instrument som är framtaget av kommunerna, men som har som syfte att få personer från den offentliga sektorn och från allmänheten att mötas och arbeta tillsammans på en lokal nivå och genom en dialog åstadkomma en förändring. Målet är att det skall finnas en gemenskap där personer, oavsett position i samhället, arbetar tillsammans för att förbättra säkerheten och tryggheten på olika platser.⁹³ Den vertikala rättskipningen blir enligt min mening tillämplig i trygghetsvandringarnas första skede då individer inte har en koppling till varandra och känner en distans. Denna avsaknad av koppling kan existera både mellan individer på platsen och till de kommunala deltagarna. Om arbetet fungerar som det

Figur 1. Illustration av den närhet som skapas när personer från den offentliga sektorn och allmänheten möts och samarbetar.

skall, om kommunikation, intresse och åtgärder tillämpas på ett bra sätt, så finns det en möjlighet till att den kan omvandlas till en horisontell rättskipning i form av en gemensam normbildning genom ett ökat deltagande.

Den horisontella rättskipning uppnås i sådana fall, när alla deltagare möts på mitten för att tillsammans kunna arbeta, lära känna varandra och skapa ett skyddsnet i form av att de vet vart de kan vända sig vid behov. Detta är något som respondenten Göran Albertsson menar kan vara problematiskt om inte personer träffas

⁹¹ Brottsförebyggande rådet (2009). *Trygghetsvandringar – en metod på frammarsch*.

⁹² Christie, S. 128-130.

⁹³ Andersson, Landskrona stad, S 3-5.

vid tillfällen såsom trygghetsvandringar, där de diskuterar och lär känna varandra: *Ofta är det också besvärligt att hitta rätt kontaktperson om man söker själv, Det är viktigt att kommunerna har kallat in en bra bredd på ansvariga under vandringen.* Att utläsa av de svar som respondenterna har givit i undersökningen, verkar denna kommunikation ha fungerat på ett bra sätt under de trygghetsvandringar som de varit deltagande i. Det som svaren konstaterar är, bland annat, att det har funnits en kommunikation mellan de personer som deltog från den offentliga sektorn, och de personer som deltog på grund av att de bor, arbetar eller vistas i området. Kommunikationen genomfördes via samtal och utbyte av information och kunskap kring området, vilket är ett av de mål som en trygghetsvandring strävar efter för att kunna uppnå en ökad trygghet. Trygghetsvandringar skall fungera som en metod för att få alla dessa parter att träffas och samtala om hur området kan bli tryggare och mer trivsamt.⁹⁴

Ett problem som har uppmärksammats, både av Landskrona kommun i sina rapporter och av respondenterna i frågeformuläret, är att det krävs ett högre deltagande från allmänheten med anledning av att det är de som vistas på platsen och har mest kunskap om den.⁹⁵ Flera av respondenterna, till exempel Annika Wågsäter, Anders Enqvist och Jovana Perluca, uttrycker att antalet deltagare är viktigt och, framförallt, att fler unga bör vara med på vandringarna eftersom det är de som rör sig ute mest vid olika tider på dygnet. Det ökande deltagandet av personer från allmänheten kan resultera i en större närhet och att fler personer lär känna varandra. För att deltagandet skall fungera, och dessutom fortsätta vid nya trygghetsvandringar, är det enligt min mening viktigt att återkopplingen efter en avslutad trygghetsvandring fungerar och beskriver vad som har åtgärdats och varför andra åtgärder inte har utförts. Eftersom det i många avseenden är ekonomin som styr hur mycket som kan åtgärdas, är det viktigt att även sådana aspekter delges i information till allmänheten, för att på så sätt visa att deras deltagande inte har varit utan värde.⁹⁶

Vidare är det viktigt att alla som skall delta i en trygghetsvandring får samma möjlighet till information innan vandringen. Detta uppmärksammades likaså både i frågeformuläret och i rapporten av Landskrona stad; inbjudningarna till att trygghetsvandra skiljde sig åt genom att de individer som hade ett särskilt ansvarsområde fick specialinbjudningar medan de resterande bjöds in genom, bland annat, affischering.⁹⁷ Problematiken som kan uppstå är att

⁹⁴ Andersson, Landskrona stad, S. 3.

⁹⁵ Andersson, Landskrona stad, S. 12-13.

⁹⁶ Andersson, Landskrona stad, S. 12.

⁹⁷ Andersson, Landskrona stad, S. 10.

det kan ge en bild av att vissa personers deltagande är viktigare än andras, vilket då skapar en distans i den möjliga påbörjade horisontella rättskipningen.

7.3 Social kontroll mellan individer

Som bland annat Christie har betonat, får handlingar som personer utför olika innebörd beroende på om de känner varandra väl eller är obekanta. Genom att trygghetsvandringar blir en allt större åtgärd, med fler deltagare från både den offentliga sektorn och allmänheten, unga som äldre, resulterar det i att individer lär känna varandra och skapar en gemenskap. Denna gemenskap menar jag inte kommer bli lika stark som Travis Hirschi menar att tidigare sociala institutioner som familj, föreningar och kyrka var, men det en del av en den sociala kontrollen, då människor tillsammans bygger upp sociala normer för den plats som de bor och vistas på. Dock kan den sociala kontrollen på en plats även bli negativ om de sociala normerna som byggs upp inte är positiva och syftar till allas bästa.⁹⁸ Hirschis teori som behandlas i uppsatsens teoridel, är inte besvarad genom de frågor frågeformuläret ställer, dock har de svar som undersökningen resulterade i, öppnat upp för ett ytterligare djup med hjälp av de tankesätt som Hirschi talar om. Hirschi talar om fyra element som är starkt kopplade till social kontroll bland människor på en plats och en gemensam efterlevnad av normer. Ett av dessa element är anknytningen, vilken innebär att det finns en lyhördhet inför rådande normer i samhället. Genom att denna, via ett ökat deltagande, stärks vid trygghetsvandringar, kan det resultera i att fler människor inte vill avvika från ordningen. Det andra elementet, åtagandet, menar han har en koppling till att en individ måste riskera att förlora någonting för att avstå från att överträda lagen och begå brott. Om individen är medveten om att det sker åtgärder på platsen, exempelvis genom att en familjemedlem till individen har deltagit i en vandring, och att människor kämpar för att platsen skall fungera och vara trygg så finns det chans att denne väljer att inte begå brott för att inte skapa en besvikelse.

För det tredje menar Hirschi att möjligheterna till att begå brott minskar då individen involveras i konventionella aktiviteter. Om individer själva varit deltagande under en vandring, och fått vara med och påverka, finns en chans att de inte vill förstöra de sociala banden som skapats till personerna på platsen, och likaså till personerna inom den offentliga sektorn eller kommunen. Det kräver dock att dessa individer har involverats i arbetet. Det fjärde elementet är övertygelse, som handlar om att en individ inte kommer att begå brottsliga handlingar om denne har en tro om att uppsatta regler eller normer är viktiga och inte bör

⁹⁸ Larsson, Engdahl, S. 62-63.

brytas.⁹⁹ De sociala banden som individer känner genom de olika elementen kan skapa en social kontroll som resulterar i att brottsliga handlingar kan minska enligt min ståndpunkt. De fyra aspekterna stärker varandra genom att en individ som är knuten till det konventionella samhället i ett av de nämnda avseendena, tenderar att vara knuten till samhället även i de andra.¹⁰⁰ Problematiken med den sociala kontrollen är emellertid att det kräver en gemensam syn på moraliska frågor och normer för att kunna skapa länkar mellan personer, vilket endast kan skapas om det finns bredare deltagande och intresse.¹⁰¹

Respondenten Tom Sörensson konstaterade som tidigare nämnt i undersökningen, att samverkande faktorer som arbetslöshet, gängproblematik och/eller segregation är delar som är starkt knutna till att minska brottslighet om brottsprevention skall ske via trygghetsvandringar. Även Jovana Perluca menar att för att trygghetsvandringar skall fungera krävs det att samhället även fokuserar på de faktorer som resulterar i att trygghetsvandringar behövs, det vill säga bland annat arbetslöshet, kriminalitet och segregation.

8 Slutsats

Den forskning som har presenterats i den här uppsatsen pekar att trygghetsvandringar kan vara ett instrument för att öka tryggheten och minska brottsligheten på utvalda platser där vandringarna genomförs. Denna slutsats har härletts genom de metodologiska utgångspunkterna; en litteraturgenomgång kring ämnet, utvalda teorier samt en undersökning där ett antal individer som deltagit under trygghetsvandringar delgett sina åsikter genom ett frågeformulär. Att brottsligheten kan minskas genom trygghetsvandringar beror bland annat på den situationella brottspreventionen som utförs som åtgärder vid vandringar. Denna form av prevention syftar till att bygga bort brottslighet genom att göra områden mer säkra och minska riskerna och möjligheterna för potentiella gärningsmän att begå brott, samt för brottsoffer att utsättas för brott, exempelvis via förbättrad belysning. Minskad brottslighet kan även ske genom ett ökat deltagande, vilken resulterar i att det finns fler individer som är uppmärksamma, en starkare koppling mellan individer på platsen, samt en vilja från kommunen och allmänheten att arbeta tillsammans och genom en dialog skapa resultat. Dessutom resulterar detta i en ökad trygghetskänsla hos individer eftersom de vet vart de kan vända sig vid behov. Det krävs dock att de normer som närheten bidrar till, inte skapar konflikter mellan grupper, utan får dem att arbeta tillsammans.

⁹⁹ Larsson, Engdahl, S. 62-63.

¹⁰⁰ Larsson, Engdahl, S. 62-63.

¹⁰¹ Baier, Svensson, S. 162.

För att trygghetsvandringar skall vara ett välfungerande instrument för att öka tryggheten och likaså minska brottlighet, krävs det att trygghetsvandringar genomförs enligt en noggrann planering och att de sker i en större utsträckning. Vidare krävs det även att vandringarna sker på fler platser för att motverka att brotten förflyttas till en annan plats. I uppsatsen påvisades dessutom vikten av att tänka på att trygghetsvandringar som instrument kräver att andra metoder och åtgärder utförs parallellt. Trygghetsvandringar är inte ett optimalt och fulländat redskap för att minska brottligheten i en hel stad, utan kräver att arbete kring exempelvis minskad arbetslöshet, kriminalitet och segregation genomförs jämsides.

Trygghetsvandringar är ett verktyg som framtagits av kommunen och som innebär att individer från den offentliga sektorn och allmänheten möts. Om vandringarna genomförs som de är planerade finns det stor potential till att de resulterar i att det skapas en närhet mellan kommunen och allmänheten, samt en närhet mellan de individer som bor på platsen. Genom ett ökat deltagande och dialog under trygghetsvandringarna kan denna närhet leda till att sociala normer utvecklas och att en social kontroll skapas på platsen, vilken i sin tur även skapar en ökad trygghet och minskad brottlighet genom gemenskap och en gemensam syn på området som angelägenhet. Det negativa som är viktigt att nämna är det kan bli ett annat utfall om den sociala kontrollen inte syftar till allas bästa och att det utvecklas sociala normer inom vissa grupper som leder till konflikter på platsen om andra inte har samma tankesätt.

För att trygghetsvandringar skall fungera och nå sin yttersta potential gällande både trygghet och som ett instrument för brottsprevention, krävs det att alla steg genomförs på rätt sätt, från rekrytering till återkoppling. Alla individer, oavsett om de deltar i egenskap av sitt arbete eller för att de bor eller arbetar i området, bör få samma information, inbjudan och återkoppling. Om fallet inte är sådant, finns det en risk för att klyftan mellan ”vi” och ”dem” ökar istället för att minska genom en del personer prioriteras mer än andra och att en distans därmed skapas, något trygghetsvandringar inte syftar till och resulterar i att ökningen av deltagandet inte blir betydelsefullt. Det är även av vikt att trygghetsvandringar, strävar efter att uppnå målet med att öka trygghet. Om minskad brottlighet kan vara ett resultat av arbetet är det positivt, men om arbetet genomförs i form av att till exempel områden blir säkrare i form av att belysningen blir bättre och buskage avlägsnas, kan det för vissa individer innebära en känsla av att platsen är kall, ödslig och ljus och otrygg. Med bakgrund av det, är det individers känsla av trygghet som bör prioriteras eftersom det är det mål som vandringarna syftar till att uppnå.

Trygghetsvandringar bör med bakgrund av den metodologiska undersökning som arbetet grundar sig på, samt enligt min personliga ståndpunkt, återigen genomföras i Landskrona och utvecklas inom fler områden för att även kunna vara ett instrument för minskad brottslighet med hjälp av ett ökad deltagande.¹⁰²

9 Förslag för fortsatt forskning kring trygghetsvandringar

Enligt brottsförebyggande rådets rapport om brottsprevention, är det viktigt att i arbetet kring brottsprevention, noggrant analysera situationer och hur de påverkar potentiella gärningsmän och potentiella brottsoffer.¹⁰³ Att analysera trygghetsvandringars påverkan på olika platser mer noggrant genom att se om brottsligheten minskar och tryggheten ökar, och i vilken utsträckning det sker, är av vikt för vidare forskning kring ämnet. I studien har jag även uppmärksammat att forskningen kring de samverkande åtgärder som bör genomföras parallellt med trygghetsvandringar är ytterst begränsad och därför bör utvecklas.

10 Referenslista

10.1 Tryckta Källor

Andersson, Robert & Salonen, Tapio (2011). *Hela staden: social hållbarhet eller desintegration?*. 1. uppl. Umeå: Borea

Baier, Matthias & Svensson, Måns (2009). *Om normer*. 1. uppl. Malmö: Liber

Bryman, Alan. (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder*. Johanneshov: TPB

Clarke, Ronald V. (1997). *Ronald V. Clarke om situationell brottsprevention*. Stockholm: Brottsförebyggande rådet (BRÅ)

Christie, Nils (2005). *Lagom mycket kriminalitet*. Stockholm: Natur och kultur

Friberg, Staffan (2006). *Normbildningsprocess genom brukarsamverkan*. Diss. Lund: Lunds universitet, 2006.

Hydén, Håkan (2002). *Normvetenskap*. Lund: Sociologiska institutionen, Univ.

Jacobs, Jane (1961). *The Death and Life of Great American Cities New York*: Random House.

Larsson, Bengt & Engdahl, Oskar (red.) (2011). *Social kontroll: övervakning, disciplinering och självreglering*. 1. uppl. Malmö: Liber

¹⁰² Brottsförebyggande rådet (2009). *Trygghetsvandringar – en metod på frammarsch*.

¹⁰³ Brottsförebyggande rådet, Rapport 2007:28.

Mathiesen, Thomas (2005). *Rätten i samhället: en introduktion till rättsociologin*. Lund: Studentlitteratur

Sahlin, Ingrid (2000). *Brottsprevention som begrepp och samhällsfenomen*. Lund: Arkiv

Sarnecki, Jerzy (2009). *Introduktion till kriminologi. 2.*, [uppdaterade och utök.] uppl. Lund: Studentlitteratur

Trost, Jan (2001). *Enkätboken. 2.*, [rev.] uppl. Lund: Studentlitteratur

Wikström, Per-Olof H., Ahlberg, Jan & Dolmén, Lars (1994). *Brott, brottsprevention och kriminalpolitik*. Stockholm: Brottsförebyggande rådet (BRÅ)

Wikström, P-O.H., Torstensson, M, Dolmen, L (1997): *Lokala problem, brott och trygghet i Stockholms län*, Sörenstorp: Polishögskolan.

10.2 Elektroniska källor

Abrahamsson, Elin (2013). Brottsförebyggande trygghet. *En utvärdering av trygghetsgruppens arbete inom projektet Jobb12.nu*. (Elektronisk) Tillgänglig: <http://www.landskrona.se/documents/landskrona/documents/trygg%20och%20s%C3%A4ker/therese/jobb12.nu.pdf> (2014-05-17)

Andersson-Ek, Mia (2012). Tillgång till stadens rum. *En utvärdering av trygghetsvandringskonceptet*. (Elektronisk) Tillgänglig: http://www.tryggaremanskligare.goteborg.se/pdf/publikation/Tillgang_till_stadens_rum.pdf (2014-05-17)

Andersson, Evelina (2011). Landskrona stad, Trygghetsvandringar: *En rapport om trygghetsvandringar och landskrona*. (Elektronisk) Tillgänglig: http://www.landskrona.se/documents/landskrona/documents/trygg%20och%20s%C3%A4ker/ls12%20-%20trygghetsvandringar_webb.pdf (2014-05-17)

Brottsförebyggande rådet (2013). Anmälda brott, slutgiltig statistik för 2013. (Elektronisk) Tillgänglig: https://www.bra.se/download/18.12caa4f91440b31239f2c9d/1396251523077/Sammanfattning_anmalda_2013.pdf (2014-05-17)

Brottsförebyggande rådet (2007). Rapport 2007:28. *Förbättrad utomhusbelysning och brottsprevention*. (Elektronisk) Tillgänglig:

http://www.bra.se/download/18.cba82f7130f475a2f180006312/1311583899873/2008_forbatttrad_belysning_och_brottsprevention.pdf (2014-05-17)

Brottsförebyggande rådet (2011). *Förebygga brott, grannsamverkan*. (Elektronisk)

Tillgänglig: <http://www.bra.se/bra/forebygga-brott/grannsamverkan.html> (2014-05-17)

Brottsförebyggande rådet (2007). Rapport 2007:14. *Nationella trygghetsundersökningen 2006*. (Elektronisk) Tillgänglig:

https://www.bra.se/download/18.cba82f7130f475a2f180009159/1311673436721/2007_14_ntu_2006.pdf (2014-05-17)

Brottsförebyggande rådet (2013). *Sök statistik över anmälda brott*. (Elektronisk) Tillgänglig:

<http://statistik.bra.se/solwebb/action/index.jsessionid=6A9089ADCB8D6D6B8BE7435F924B3698.node1> (2014-05-17)

Brottsförebyggande rådet (2009). *Trygghetsvandringar – en metod på frammarsch*.

(Elektronisk) Tillgänglig: <http://www.bra.se/bra/nytt-fran-bra/arkiv/nyheter/2009-07-30-trygghetsvandringar---en-metod-pa-frammarsch.html> (2014-05-17)

Brottsförebyggande rådet (2010). *Trygghetsvandring – en vägledning*. (Elektronisk)

Tillgänglig:

https://www.bra.se/download/18.cba82f7130f475a2f180001590/1309941860262/2010_trygghetsvandring_vagledning.pdf (2014-05-17)

European forum for urban security (2010). *Exploratory walks, safety and security walks*.

(Elektronisk) Tillgänglig:

http://efus.eu/files/fileadmin/efus/secutopics/audits_methodologies/Exploratory_walks1.pdf (2014-05-17)

Göteborgs Stad (2012). *Safety and security walks – a guide*. (Elektronisk) Tillgänglig:

http://www.tryggaremanskligare.goteborg.se/pdf/engelska/step_by_step.pdf (2014-05-17)

Hedman, Rydberg m.fl. Polisen (2013). *Utan tillfälle, inget brott*. (Elektronisk) Tillgänglig:

<http://www.polisen.se/PageFiles/401277/1/Inget%20tillf%C3%A4lle%20inget%20brott.WEBB.pdf> (2014-05-17)

Landskrona stad (2011). Myt eller sanning, *vem bor i Landskrona?* (Elektronisk) Tillgänglig: <http://www.landskrona.se/mytochsanning/Myt-och-sanning---Resultat/Vem-bor-i-Landskrona.aspx> (2014-05-17)

Landskrona stad (2010). Myt eller sanning, *är vi verkligen värst?* (Elektronisk) Tillgänglig: <http://www.landskrona.se/mytochsanning/Myt-och-sanning---Resultat/Aer-vi-verkligen-vaerst.aspx> (2014-05-17)

Landskrona stad (2013). Om Landskrona, *Landskrona i siffror*. (Elektronisk) Tillgänglig: <http://www.landskrona.se/Om-Landskrona/Landskrona-i-siffror-/Trygghets---brottsstatistik-.aspx> (2014-05-17)

Landskrona stad (2012). *Polisanmäld brottslighet*. (Elektronisk) Tillgänglig: <http://www.landskrona.se/Om-Landskrona/Landskrona-i-siffror-/Trygghets---brottsstatistik-.aspx> (2014-05-17)

Landskrona stad (2012). *Trygghetsmätning 2012*. (Elektronisk) Tillgänglig: <http://www.landskrona.se/documents/landskrona/documents/media/bilaga%20till%20pressmeddelande/bilagor2012/trygghetsmatning2012.pdf> (2014-05-17)

Landskrona stad, Närpolisen Landskrona (2010). *Överenskommelse om samverkan för ökad trygghet i Landskrona 2011*. (Elektronisk) Tillgänglig: <http://www.landskrona.se/documents/landskrona/documents/trygg%20och%20s%C3%A4kertrygghet.pdf> (2014-05-17)

Petersson, Mörth, m.fl. (2003). *Demokratirådets Rapport 2003, demokrati i EU*. (Elektronisk) Tillgänglig: <http://www.sns.se/sites/default/files/rapport-dr-2003.pdf> (2014-05-17)

Radovic, Susanna (2008). *Forskning & Framsteg, varför följer vi sociala normer?* (Elektronisk) Tillgänglig: <http://fof.se/blogg/susanna-radovic/varfor-foljer-vi-sociala-normer> (2014-05-17)

Stadsledningskontoret, Landskrona stad (2011). *Överenskommelse om samverkan för ökad trygghet i Landskrona 2010*. (Elektronisk) Tillgänglig: <http://www.landskrona.se/documents/landskrona/documents/trygg%20och%20s%C3%A4keruppfoljning%202010.pdf> (2014-05-17)

Studieförbudet Näringsliv och Samhälle (2011). *Slutsatser och sammanfattning*, SNS demokratirådet 2004. (Elektronisk) Tillgänglig: <http://www.sns.se/sites/default/files/sos-dr-2004.pdf> (2014-05-17)

Vetenskapsrådet. *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*. (Elektronisk) Tillgänglig: <http://www.codex.vr.se/texts/HSFR.pdf> (2014-05-17)

10.3 Övriga källor

Telefonsamtal med Wågsäter, Annika, trygghetssamordnare Landskrona. 17 april, 2014.

Bilaga 1

Informationsbrev

Frågor om trygghetsvandringar i Landskrona

Tack på förhand för att Du tar dig tiden att besvara mina frågor. Mitt namn är Tiffany Strömbäck och läser mitt sista år på kriminologprogrammet vid Lunds universitet. Jag bor i Landskrona och har valt att skriva min uppsats om trygghetsvandringar i Landskrona. Jag vill med min uppsats se om trygghetsvandringar på sikt, kan vara en lösning för att en kommun blir starkare genom att återskapa en social kontroll i samhället där det mer handlar om en gemenskap än individualism. Detta då vandringarna ger den allmänna befolkningen en chans att träffa personer som har makten i samhället och diskutera samt påverka beslut tillsammans.

Jag fick information om att Du varit med vid någon/några av dessa vandringar och dina synpunkter skulle underlätta mitt arbete otroligt mycket då jag själv inte som önskat, har haft möjlighet att kunna gå med under någon vandring.

För att följa de etiska riktlinjer för vetenskapligt skrivande som finns kommer allt material behandlas konfidentiellt. Deltagandet i uppsatsen är frivilligt och medverkan kan när som helst avbrytas. Materialet som samlas in till uppsatsen kommer inte att användas i för något annat syfte eller i något annat sammanhang. Din medverkan i studien är mycket värdefull och Dina tankar och funderingar hjälper mig till att få svar på mina frågeställningar. Uppsatsen kommer när den är klar finnas tillgänglig på LUP (Lunds universitets publikationer).

Om någonting är oklart eller om fler funderingar uppkommer, hör gärna av Dig! Om Du önskar vara anonym vid frågorna så går naturligtvis bra.

Med vänlig hälsning,

Tiffany Strömbäck

Onsjögatan 1 a

26151 Landskrona

Telefon: 0739-585061

Handledare:

Matthias Baier

matthias.baier@soclaw.lu.se

LUNDS
UNIVERSITET

Bilaga 2

Frågeformulär

1. Vad arbetar du med idag och varför tror du att du blev tillfrågad att gå med på en trygghetsvandring?
2. Hur många trygghetsvandringar har du varit med och genomfört?
3. Vad är din uppfattning om Trygghetsvandringar?
4. När var du med på en trygghetsvandring i landskrona?
5. Hade du någon speciell roll under vandringen?
6. Vad visste du om trygghetsvandringar innan du deltog?
7. Är det ett bra alternativ för att öka tryggheten i en stad?
8. Minns du att du pratade med någon från den allmänna befolkningen under vandringen? Till exempel att du hörde någon åsikt eller pratade om trygghetsvandringar i allmänhet? Vad sades?
9. Anser du att trygghetsvandringar, där personer som bor på en plats och personer som har makten i kommunen tillsammans träffas för att tillsammans se problemområden, kan vara ett hjälpmedel för att öka sammanhållningen på platsen och i kommunen?
10. Förr var samhällen mer uppbyggda på en gemenskap och idag är det allt mer individualiserat, tror du att trygghetsvandringar kan vara en form av ett steg mot ett samhälle där gemenskapen på en plats ökar och i sin tur ökar tryggheten?

11. Finns det någonting du anser inte har fungerat under de vandringar som du har varit med på?

12. Finns det något speciellt du minns med någon vandring? Möjligtvis någon plats som behövde en speciell förbättring omgående eller om det finns någon plats som är extra viktig under vandringarna?

13. Tror du att trygghetsvandringar kan öka demokratin i samhället där den allmänna befolkningen får vara med och påverka och känna att deras åsikter är betydelsefulla?

14. Tror du att trygghetsvandringarna är en bra åtgärd för att minska brottslighet i Landskrona? Detta genom att öka tryggheten och se till att preventionen som genomförs upprustar områden där brott är vanligt. Varför/varför inte?

15. Tycker du att trygghetsvandringar bör fortsätta att genomföras i Landskrona?

16. Övriga synpunkter eller information som du anser att jag borde veta:

Tack för dina svar!